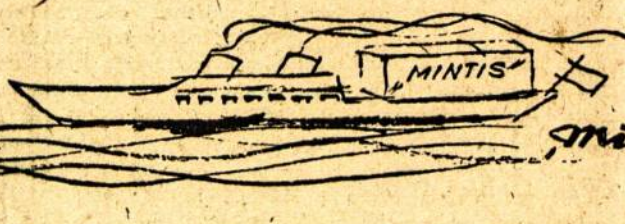
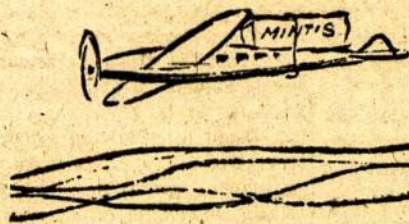

Minties

LAIKRASTIS LIETUVIŲ VISUOMENEI

MEMMINGENAS
1948 M. LAPKRIČIO 3. D.
TREČIADIENIS
NR. 117 (500) III. METAI

Minties LEIDYKLA O MEMMINGEN

J nueitą kelią pažvelgus

Neabejotinas faktas, paremtas daiktiniu įrodymu, yra įvykęs: rotacinė mašina šiandien atsuko 500-ąjį „Minties“ numerį.

Normaliais laikais ir normaliose sąlygose tokia suaktyvėjusi greičiausiai būtų likusi niekuo neatžymėta, nes penki šimtai numerių dienrastinio pobūdžio laikraščiui nėra joks nepaprastas laimėjimas, ar pasididžiavimo vertas dalykas. Tokios suaktyvėjusios paprastai žymimos bent dešimtmečiais. Tiesa sakant, nieko ypatingai pažymėtino šiuo atveju nėra ir trepties gyvenimo sąlygose, nes nė vienas esminis bei pagrindinis mūsų gyvenimo uždavinys dar nėra atliktas. Dar viskas yra, taip sakant, eigoje. Todėl netektų stebėtis, jei kas nors, nušaliai trepties gyvenimo stovįs, pastebėtų, kad mes, treptiniai, labai mėgstame akcentuoti visokių, kad ir ne taip jau reikšmingų, jubiliejus. Taip pat bus natūralu, jei po keleto dešetų metų, šis reikšmingas kris kam nors į akį ir kels nusistebėjimą.

Tačiau imant mūsų gyvenamojo laiko atžvilgiu tai įgauna visai kitą prasmę ir reikšmę. Ne tam yra žymima ši suaktyvėjusi, kad akimirksnį sustojus pažvelgti į savo nueitą kelią, pasigerėti paties ir kitų dėmesį atkreipti į savo nuveiktus darbus. Toks reiškinys būtų būdingas tik visiems einantiems, senatin, kurie, nebesitikėdami savo jėgomis ateitį ir nebepajėgdami lygiai tęsti su kitais, bent praėjusio laimėjimai nori pakelti savo vertę.

Mūsų galvojimas yra visai kitas. Mes elgiames taip, kaip žmonės, kurie ko nors labai nekantraudami laukia ir dažnai, nors ir nereikalingai, žvilgčiodami į laikrodį skaičiuoja minutes. Mes taip pat skaičiuojame numerius, nesąmoningai laukdami ir klausdami, kada gi ateis paskutinis? Kada ateis mūsų dabartinei būklei galas. Tuo tarpu negalvojame apie palikimą savo įpėdiniams, o tikime, kad mums paties dar teks laimėti išsivaduoti iš esamos padėties ir įgyvendinti mūsų kovoje dėl laisvės užsibrėžtus uždavinius. Mes neieškome progų

džiaugtis savo nuveiktais darbais, mums yra tik įsitikinimas, kad mūsų darbas veda į didesnius laimėjimus, į pergalę, ir šiuo metu slypi nuojauta, kad sprendimo valanda artėja. Todėl šis 500-tasis „Minties“ numeris laikome tik sėkminga savo kovos darbo pradžia.

Neturime pagrindo skųstis, kad iki šiol nueitas kelias būtų buvęs labai sunkus. Tiesa, „Mintis“, lygiai kaip ir visa trepties spauda, gimė ir augo griuveniuose. Kaip ir kiekvienas naujagimis, pradžioje ji buvo silpna. Savo aplinkoje ji sutiko daug optimistų, entuziastų, kurie su džiaugsmu priėmė jos gimimo faktą. Tačiau dar daugiau buvo skeptikų, kurių vieni nenorėjo tikėti jos ateitimi, kiti gi net pikta valia bandė slopinti jos egzistenciją ir rinko argumentus už jos nereikalingumą ir nepateisinamumą. Bet tai išėjo „Minties“ tik į naudą. Ji neturėdama sąlygų augti iš visų pusių puoselėjama ir lėpinama, neišaugo gležnutė, o buvo kietai užgrūdinta. Draugai jai parodė, ką jau ji yra laimėjusi, o „priešai“ — ko jai dar trūksta. Jėgos sutelkti visas jėgas jos egzistencijai pateisinti ir pasukti tobulėjimo kryptimi. Todėl šiandien „Mintis“ nedreba, kaip epušės lapas, kiekvieno vėjoelio papūsta.

„Minties“ kelią nužymint buvo vadovaujamas ne kokiais nors planavimais, gudriai sugalvotais ėjimais, o tik sveika intucija ir nuosirdžiu savo tautos interesams atsidavimu, besąlygiu stojimu į kovos areną dėl bendrųjų mūsų reikalų.

Pirmieji „Minties“ metai buvo atžymėti dažniais „suklupimais“ prieš instrukcijas ryšium su negailestingu demaskavimu didžiausio mūsų tautos priešo, raudonojo diktatoriaus, tuomet dar tebeilaikomo „neleiciamo sąjungininku“. Nežiūrint visų grėsių pavojų, ji nesiliovė varyti savo akcijos tol, kol vieną kartą įtikintas valdžios pareigūnas pripažino, kad „baltams uždrausti kovoti su mūsų Rytų sąjungininku yra tas pat, ką uždrausti jiems kvėpuoti.“ Pa-

galiau palyginti neilgas laiko tarpas patvirtino „Minties“ užimtos pozicijos teisingumą, nes buvo pradėtas organizuoti Vakarų blokas prieš Rytų bloką. Reikia manyti, tuo metu „Minties“ papildyti „griekai“ šiandien yra įskaityti dorybėmis. Tuomet išdrįsusios daiktus vadinti tikraisiais vardais „Minties“ darbas šiandien yra tęsiamas pačių didžiųjų ir net pasaulinės JT organizacijos.

Dar būtų pažymėtinas ir antras „Minties“ gyvenimo etapas, kai spontaniškai teko pakelti balsą prieš kai kurių mūsų globos organizacijų elementų savąją ir kėslus tarnauti raudonojo teroro interesams ir be atodairos persekioti ir terorizuoti mus frentinius, — nekaltas karo ir raudonojo teroro aukas. Nelengvas buvo tas laikotarpis, nes „Minties“ likimas tuo laiku parėjo grynai nuo tų malonės, prieš kuriuos buvo keliamas balsas. Tačiau būtinybė stoti į nelygią kovą ginti teisingą reikalą buvo aukščiau pastatyta už savo gerovę ir buvo nesiskaitoma su pavojais, grėsmėmis „Minties“ egzistencijai. Rodos, kad ir čia nebuvo suklusta, nes „Minties“ padarytas įnašas prisidėjo prie tos kovos laimėjimo.

Pagaliau — pro domo sua. „Minties“ kelyje pasitaikė nemaža įkalbinėjimų ir patikinimų, kad jos pasirinktas bepartisckumo pobūdis yra neracionalus, kad ji nieko nepasiekus turės žlugti, jeigu neužsidės sau kokio nors atspalvio. Buvo taikomos net represijos. Buvo bandyta pagaliau gnaibyti, primenant materializmo, savanaudiškumo tikslus. Skaudūs būdavo kartais tokie nieku nepagrįsti priekaištai. Tačiau ir pasirinkto kelio nebuvo galima atsisakyti, nes nuovoka, kuri susidarė stebint masines treptinių aspiracijas, kurios siekia kuo didžiausio vienijimosi, vieni kitų respekto ir supratimo, neleidžia nukrypti diferenciacijos keliu. Buvo stengiamasi sąmoningai neliesti diferenciacijos šalininkų ir neužgauti jų interesų. Tačiau ir čia teko susidurti su as-

(Nukelta į 3. psl.)

Lietuvių delegacija pas gub. Thomą E. Dewey

Amerikos Lietuvių Taryba buvo nusistatę, pasimatyti dar prieš rinkimus ir su respublikininkų partijos kandidatu — New Yorko steito gubernatoriumi T. E. Deweyu.

Šis pasimatymas įvyko spalio 20 d. New Yorko, Roosevelt viešbutyje. Rytų ir centrinės Europos federacijos iniciatyva, prie kurios priklauso ir Amerikos Lietuvių Taryba, ten buvo susirinkę 9 tautybių atstovai. Gub. Deweys pasakė kalbą, pareiškėdamas, kad J. Valstybės turi vesti griežtą politiką, remiančią laisvas pasaulio tautas, kad jos nebūtų totalinės diktatūros pavergtos. Jei Sovietų Rusijai pavyktų išnaikinti laisvę Europoje ir Azijoje, tada susidarytų pavojus ir JAV nepriklausomybei, nes viena valstybė, apsupta pavergtų ir agresyvių valstybių užvaldytų kraštų, negalėtų išlaikyti pasaulyje. Jungt. Valstybės turi visomis priemonėmis stengtis išsaugoti pasaulyje taiką, kadangi naujas pasaulio karas gali visiškai sunaikinti civilizaciją.

Kalbėdamas apie Europos tautų ateitį, gub. Deweys pareiškė, kad jis pritaria Europos tautų federacijos idėjai, nes tik tokiu būdu mažosios valstybės galės sėkmingai gintis nuo komunistinės diktatūros. Jis išreiškė viltį, kad Vak. Europos tautos, Jungt. Valstybių padedamos, pajėgus sustabdyti rusų veržimąsi į vakarus ir pagaliau privers juos trauktis atgal. Gub. Deweys pareiškė norą, kad, kai jis būsiąs išrinktas prezidentu, Europos tautybių grupės padėtų jam svarstyti ir spręsti tuos tarptautinės politikos klausimus, kuriuos, jis sakė: „Jūs pažįstate geriau, negu 99% kitų amerikiečių“.

Po jo kalbos kiekvienos tautos delegacija buvo pakviesta atskirai su gub. Deweyu nusifotografuoti. Ta proga ALT sekr. Dr. P. Gigaitis įteikė ALT Vykdomojo Komiteto narių pasirašytą memorandumą. Jame, be kita ko, gub. Deweys, kaip respublikininkų kandidatas į JAV prezidentus, prašomas pasisakyti Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų reikalui. Nurodžius J. Amerikos

Valstybių ligšiolinę užsienio politiką Lietuvos atžvilgiu ir ALT pastangas memorandumu iškelti keturi konkretūs reikalavimai:

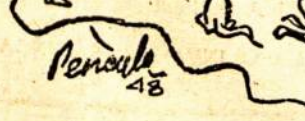
1. Ir toliau nepripažinti neteisėtus Sov. Sąjungos aneksijos Lietuvos atžvilgiu;
2. Viešai pasmerkti Sovietų vykdomą Pabaltijo tautų naikinimo politiką ir imtis konkrečių žygių jai sustabdyti;

3. Nepripažinti galutinės taikos sudarymo Europoje, jeigu Lietuva, Latvija ir Estija nebus laisvos ir nepriklausomos;

4. Panaudoti visas priemones greičiausiu laiku priversti Sovietus atitraukti savo armiją ir policijos jėgas iš Pabaltijo respublikų.

Gub. Deweys pasižadėjo artiau susipažinti su memorandumu turiniu.

Lietuvių delegaciją sudarė: L. Simutis, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, adv. J. Shalna, Dr. M. J. Vinikas, adv. St. Bredes Jr., Wm. Kvetkas ir M. Kižytė.

500

TRUMPOS ŽINIOS

BELGIJA

* Belgijos policija ieško dviejų užsieniečių, kurie, spėjama, yra lenkai. Jie pas vieną Antverpeno aukšakalį pirkė už 1.500.000 belgų frankų deimantų. Sąskaita buvo apmokėta doleriais, kurie pasirodė esą suklastoti. (D/R).

D. BRITANIJA

* D. Britanijos užsienio reikalų ministras Bevinas pasikvietė Tries-tos karinį gubernatorių gen. Airey, kuris jam padarys pranešimą. (D/A).

* Oficialiai pranešta, kad feldmaršalas Montgomery lapkričio mėn. apsilankys Vokietijoje, o po to vyks į Prancūziją ir Beneliks valstybes, kur jis konferuos su tų kraštų krašto apsaugos ministeriais ir štabų viršininkais. (D/R).

* Anglų lakinė Morrowtaite šiuo metu skrenda aplink pasaulį. Ji jau pasiekė Tokiją. (D/R).

IS VISUR

* Sovietų Sąjungoje paruoštas Indonezijos komunistų sukilėlių vadams, su trijomis gerai ginkluotomis komunistų kuopomis pradėjo operuoti pietinėje Javoje. (D/R).

ITALIJA

* Rymo policija pranešė, kad ryšium su 26. fašistų „žygio“ Ryma“ metinėmis Ryme buvo išsprogdinus 4 fašistų bombos, paskleista atšiaurimų ir iškeltos juodos vėliavos. Arestuota 30 asmenų. (D/R).

* Italijoje už neteisingą mokesčių deklaravimą valstybė konfiskavo Milano stambios pramoninės Brusa-dėlės turtą, kuris įkainuotas 50 milijonų lirų. (D/Aip).

JAPONIJA

* Tokijoje amerikiečių karinis teismas pradėjo svarstyti gen. Tamuros bylą, kuris kaltinamas tuo, kad nuo 1944 m. iki 1945 m. rugsėjo mėn. budamas sąjungininkų karo belaisvių stovyklų viršininku priešino Raudonojo Kryžiaus veiklai ir atsakingas už daugelio belaisvių mirtį. (D/Aip).

JUGOSLAVIJA

* Jugoslavijos profesinės sąjungos priėmė tarptautinės būklės klausimų rezoliuciją, kurioje atkartinai išreiškiamas Jugoslavijos profesinių sąjungų noras bendradarbiauti su kitų kraštų profesinėmis sąjungomis, ypač su Sovietų Sąjungos ir kitų liaudies demokratijų kraštais. (D/R).

J. A. VALSTYBES

* JAV delegatas Saugumo Taryboje Dr. Jessupas praėjus savaitės gale pakeliui iš Paryžiaus į Berlyną pasifiniformavo tikslais sustojo Frankfurte. Čia jis konferavo su gen. Clayum. Jis atsisakė įleisti ir kalbas su žurnalistais ir ką nors pareikšti dėl paskutinio Stalino interviu. (D).

* Amerikos aviacijos įstaigos pranešė, kad Berlyno „oro tiltas“ kasdien kainuoja 385.000 dolerių. Jau iki šiol į Berlyną pergabenta 446.684 tonų gėrybių. Amerikos lėktuvai pergabeno 310.000, o britų lėktuvai 136.000 tonų. (D/Aip).

* Prezidentas Trumanas New York'e pasakė kalbą, kurioje atskleidė savo varžovų Dewey puolimus. Trumanas patikino, kad per rinkimus antradienį jis tikrai laimės ir pareiškė, kad Izraelio valstybės sienos visad yra jos pačios, kurios nistatytos JT planu. (D/Aip).

* Amerikos kongresas kitų metų pradžioje vėl bus paprašytas patvirtinti 1,2 milijardų dolerių skiriamą Europos atstatymo programai. Ta suma reikalinga laukotamui nuo balandžio mėnesio iki liepos mėnesio 1949 metais. (D/R).

* Amerikos karo laivas „Des Moines“ bus pačiu pirmuoju vienetu iš absoliučiai naujos 70.000 tonų kreiserių serijos. Jis bus paimtas tarnybon maždaug po trijų savaičių. Tas laivas yra ginkluotas moderniausiomis greito šaudymo patrankomis, turi per 1000 vyrų įgulos ir pasiekia 30 mazgų greitį. (D/R).

* JAV Berlyno aprūpinimui pasikyrė dar dvi transportinių lėktuvų eskadras. Tų sudaro 24 C-54 tipo lėktuvus, kurie gabena iki 10 tonų krovinį. (D/R).

KINIJA

* Tariamai seniausias kinietis neseniai savo palikuonių draugijoje atšventė 140. metus. Jo palikuonių suširinko 7 kartos. Jis pats jaučiasis visai sveikas. (D/Aip).

SVEDIJA

* Karolinskos instituto Nobelio komitetas nutarė š. m. Nobelio medicinos premiją paskirti Dr. Møllerui Baselyje už jo išradimą DDT insektams naikinti. (D/R).

TURKIJA

* Ryšium su 26. Turkijos respublikos kūrimo metinėmis prezidentas Trumanas pasiuntė Turkijos prezidentui Inoenui sveikinimą, kuriame išreiškė džiaugsmą, jog vykdamas Amerikos pagalbą Turkeijai, tarp Turkijos ir JAV viešpatauja gražus bendradarbiavimas. (D/Aip).

* Prie Ankaros įvyko geležinkelio katastrofa, kurioje žuvo 40 asmenų, o 30 buvo sužeista. (D/Aip).

VOKIETIJA

* Praėjusią savaitę oficialiai pranešta apie Argentinos respublikos generalinio konsulato atidarymą Frankfurte. (D).

Savaitinė politikos apžvalga

27. veto ir jo pasekmės

„Faktai kalba už save“

— pasakė žurnalistas D. Britanijos delegatas Saugumo Taryboje sir Alexandras Cadogenas po pirmadienio posėdžio, kuriame sovietai 27. kartą pareiškė savo garšų „niet“. Tai buvo kaip tyčia pirmoji 4-jų JT veikimo metų diena. Pirmieji treji metai, kaip žinoma, prabėgo irgi nelemtųjų sovietų veto ženkle.

Kai užpėreita penktadienį Višinskis paprašė Tarybos posėdį nukelti į pirmadienį, visi taikos bet kuria kaina šalininkai lengviau atsiduso, laikydami tai geru ženklu ir vildamiesi, kad 6 neutralių su Argentinos užsienio reikalų ministru Bramuglia priekyje tarpininkavimo pastangos, kurias mes pavadiname pilstymu iš tuščio ir kiaurą, duos pakenčiamą rezultatą. Bramuglio pasiūlytoji rezoliucija, iš tikrųjų buvo labai švelni. Neminint „blokados“ žodžio, ji numatė susisiekimo suvaržymo atšaukimą, bet kartu patenkino ir sovietų reikalavimus: gubernatoriams iki š. m. 20. d. būtų pavedusi susitarti dėl ostmarkės įvedimo visame Berlyne, o taip pat numatė iki š. m. 30. d. susaukti užsienio reikalų ministrų konferenciją. Višinskis po ilgo, tikro ar tariamo, svyravimo atsisakė ją priimti, atkartodamas savo seną pasaką: mes nieko nedarėm, o jei darėm, tai tik dėl priešų kaltės, be to, JT neturi teisės šią bylą spręsti. Štai faktai, kurie turi kalbėti už save.

Trečiadienį po pietų įvykęs Marshallio, Bevinio ir Schumano pasitarimas parodė, anot BBC, kad JAV, D. Britanija ir Prancūzija dar nėra nusistatčiusios Berlyno bylą išimti iš ST darbotvarkės ir pavesti ją visuotiniam susirinkimui. AP ta faktą aiškina Vakarų viltimi neviešų pasitarimų keliu vis dėlto pasiekti visiems priimtinių kompromisą, nes dabartinė būklė neturėtų būti nei vienai pusei maloni ar pageidaujama.

* Nelauktą perkūniją

Iš apsiniaukusio rudens dangaus perkūnijos nesitikima. Jis labiau pranašauja žiemos pūgas. Bet štai Maskvoje, kur pagal įsilyravusią nuomonę jau turėtų prasidėti žiema, pradėjo žaibuoti. Generalisimas Stalinas pasiūkė „Pravdos“ bendradarbi ir Vakarų smarkiai išplūdo. Paprastai Kremliaus valdovas retkarčiais priimdavo tik kokį užsienio korespondentą ar politiką ir jam pasakydavo, kad komunistas gali taikiai gyventi šalia kapitalizmo. Ši kartą Stalinas pasisavino Višinskio turgavietės plūdimosi žargoną. Jis atvirai pareiškė, kad D. Britanijos, JAV ir Prancūzijos bet šešių „neutralių“ valstybių valdančiosios klasės nori išprovokuoti karą. Girdi, Vakarai tyčia paskutiniu momentu atsisakė nuo jau sutarto kompromiso.

Kai Vakarų delegatai pareiškė apie „jau sutartą kompromisą“ nieko nežina, Tassas šeštadienį paskelbė, jog rezoliucija, už ku-

rią sovietai būtų sutikę balsuoti, buvo numatiusi, kad susisiekimo suvaržymai atšaukiami tą pačią dieną, kurią Berlyne įvedama ostmarkė. Žodžiu, iš Kremliaus pasirodęs žaibas praskleidė rudens ūkanas ir parodė faktus tikrojo šviesos, būtent, kad sovietai dabartinėje būklėje sutiktų tik su tokiu „kompromisu“, kuris tik taip vadinamąs, iš tikrųjų jis reikštų jų triumfą Berlyne, o kartu visame pasaulyje. Kodėl Stalinas pats įsimaisė į šį ginčą, kodėl jis rado reikala laikyti iki šiol rūpestingai dėvimą rezervuotumo kaukę?

Komentatoriai yra linkę manyti, kad sovietai su visa Berlyno byla yra padarę didelių taktinių klaidų: „New York Herald Tribune“ rašė:

„Bloga taktika paprastai yra neramios sąžinės arba — diplomatiškai tariant — nepatogios pozicijos ženklas“. Londonieškis „The Times“, komentodamas taip pat praėjusią savaitę įvykusią V. Europos Unijos konferenciją ir jau formalius pasitarimus apie siaurės Atlanto paką, samprotavo:

„Sovietų valdovai, skaitydami 5 valstybių komunikatą, turėjo pagalvoti, kokį mūžiną jie pastatė ant kojų savo nepaslinkiu elgesiu...“

Kitas sakiny pasiskina Stalino aktyvumą: „Reikia tačiau pastebėti, kad tam milžinui dar trūksta kaulų ir raumenų. Ap-sigynimo pakaiti be armijų yra įvygiai taip pat silpni, kaip armijos be ginklų“.

Stalinas nori tikėti, kad Vakarų Europos Amerikos karinė santarvė, vadinamasis siaurės Atlanto paktas, tebėra dar tik nepėjusi kūnu tapti sąjone, kurią jis, žaibuodamas iš Kremliaus, dar galės iššauktyti. Jis gerai žino, kad jo nusileidimas užsienyje ir viduje bus išaiškintas kaip silpnumo, kaip baimės ženklas. Jis žino, kad dabar jam reikia mesti į kovą viską dėl ateities nustatymo. Todėl jis ir pats patraukė į pirmąsias eiles.

Kartu jis savo pareiškimu siekė dviejų tikslų: visų pirma jis oficialiai paskelbė Berlyno krizės rimtumą savo piliečiams (kartu pasunkino ir pasitraukimą, kuris buvo įmanomas, kol Stalinas nepasakė paskutinio žodžio), antra, jis dar kartą norėjo savo „gerą vardą“, kurį jis tikisi dar turės plačiose Vakarų masėse, išnaudoti prosovietinei propagandai ir sudaryti palankią atmosferą būsimiems savo siūlymams, kurių visi laukia. Faktas, kad Vakarai aiškina, jog nebus jokių derybų iki Berlyno blokados atšaukimo, o šio dėlto derasi, jo viltis didina.

* Vansittarto receptas

Lordas Vansittartas, ilgus metus faktiškai vadovavęs britų užsienio reikalų politikai, mano, kad Vakarai kartoja 1936 m. padarytą klaidą su Hitleriu. Tasyk nusileidimas Reino demilitarizacijos panaikinimui

privedė prie karo, o dabartiniai pasikalbėjimai su sovietais didina jų apetitus. Lordo galva, Vakarai turi laikytis 3 punktų politikos:

1. Jie turi visomis jėgomis ginkluotis. (Ta patarimą lengva duoti, bet sunku įgyvendinti. Norint išlaikyti nuo eventalaus sovietų antpuolio vadinamąją Reino liniją, reikia 50 divizijų, kurių apginklavimas kaštus 3.000.000.000 gerų amerikinių dolerių. Dabar turima 15 divizijų).

2. Griežčiau elgtis su komunistų penktosiomis kolonomis. (Tokios politikos jau laikomasi).

3. Remti priešsovietinį sąjūdį jų užimtose kraštuose. (Ta proga tenka paminėti italų spaudos pranešimus, kad JAV užsienio reikalų ministerija pirmą sykį atkreipė savo dėmesį į galimybę pradėti kovą ir už „geležinės uždangos“. Ryšium su tuo parežiama JAV užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos skyriaus vedėjo L. Thompsono kelionė į Belgradą).

Sie patyrusio lordo patarimai yra tokie logingi, jog jais nepasinaudoti neįmanoma. Tai žino ir Kremlius. Stalino isterijos prieuolis tik rodo, jog jis stengiasi padėti dramatiizuoti, kad privertų jau dabar, kada Vakarai dar nesustiprėjo, dar neturi „kaulų ir raumenų“, tartis dėl pastovesnės būklės nustatymo, kuri sumažintų Vakarų budrumą. Ta proga visų pirma tektų apsi-stoti ties Vokietijos problema.

Lippmano pažūra

Amerikiečių užsienio politikos teoretininkas Walteris Lippmanas, kurio draugystė su J. F. Dullesu ypatingai iškeltina, neseniai teigė, kad V. Europos apginklavimas radikaliai nusvers jėgų pusiausvyrą rusų nenaudai. Juk tada V. Europa bus visai saugi nuo raudonosios armijos puolimo, bet kartu rusų akys į „bus jiems neprieinama amerikiečių puolimo bazė. Todėl Lippmanas, bijodamasis, kad rusai, norėdami užbėgti už akių tai neišvengiamai įvykių raidai, jau dabar neužpultų V. Europos, siūlo Vakarų Europai karinio remimo programą susieti su siūlymu neutralizuoti Vokietiją, atitaurkiant iš jos kariuomenes.

Tačiau, kad Vokietija būtų tikrai neutrali, rusai turi ne tik atšaukti savo kariuomenę, bet ir pasitraukti iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos. Tik tada vokiečiai patys galėtų susidoroti su rusų palikta sąvonoje „policija“ ir gyvais prekybiniais santykiais su nepriklausoma Rytų Europa susidaryti pakankamą ūkinę egzistenciją. Kitaip tariant, rusai turėtų geležinę uždangą perkelti iki savo sienų. Jie tai gal ir padarytų, jei būtų realūs politikai, tačiau pačių Vakarų iki šiol rodytas silpnumas rusus atpratino nuo realaus galvojimo, o dabar jie jau nuėjo per toli, kad galėtų grįžti. Šiuo metu Lippmano planas neturi daug šansų virsti tikrove. Vakarams nelieka nieko kito, kaip laikytis Vansittarto recepto. VM.

Williamas C. Bullittas

Buvęs ambasadorius

Amerikos prazūtingosios klaidos

arba

Kaip laimėjo karą, o pralošė taiką

Turėt galvoje Rooseveltto pareiškimą Kaire, kad Mandžurija bus grąžinta Kinijai, jo slapstas susitarimas su Stalinu buvo negarbingas. Potencinio atžvilgiu tai buvo nelaimė ne tik Kinijai, bet ir J. A. Valstybėms, nes jis, tas susitarimas, suteikė Staliniui mirštamą ginklą, kurio ugalino jį domnuoti Kinijai ir jos žmonėms bei ištekliams eventualiai mobilizuoti prieš mus.

Kodėl prezidentas Rooseveltas pasirašė? Todėl, kad Stalinas to reikalavo, kaip atpildo už pasidėdijimą stoti į karą su Japonija „po dviejų ar trijų mėnesių po Vokietijos kapituliacijos“.

Bet Stalinas jau buvo pasidėdėjęs Cordell Hullui, dalyvauti be atpildo — „sajungininkams pavykus nugalėti Vokietiją, Sovietų S-ga tada padės nukarioti Japoniją“. Ir kiekvienas, kas suprato, kaip didžiai Stalinas troško gauti Mandžuriją bei Korėją ir sukommunistinti Kiniją, kiekvienas žinojo, kad jokia žemės galybė negalės sulaukyti jo, kad nepasakelbtų karo Japonijai paskutinę minutę, kada ji jau bus begriuvanti nuo mūsų smūgių. Buvo ne tik nereikalinga mokėti Staliniui už dalyvavimą karą su Japonija, bet būtų buvę didžiai naudinga mūsų politikai, jį nuo to žygio sulaukias. Jei Stalinas nebūtų įsibrovęs į Mandžuriją, mes kartu su Kinija būtume galėję Tolinmiesiems Rytams suteikti greitą ir teisingą taiką. Bet mes užmokėjome Staliniui Mandžurijos geležinkeliais ir uostais, kad Stalinas atliktų tokį dalyką, kuris buvo priešingiausias mūsų gyvybiniam interesams.

Stabo apsiskačiavimas

Su prezidentu Jaltos buvusieji tarėjai gali pasiteisinti tik tuo, kad generolas Mar-

shallis (gen. štabo viršininkas tada) ir kiti štabo viršininkai totališkai klaidingai įvertino Japonijos rezistencinę galią ir tarė, jog raudonosios armijos pagalba būtina, norint nugalėti Japoniją. Ir dar tuo, kad štabo viršininkai manė, jog Stalino pažada Hullui nebuvo pakankamai aiškus, ir todėl vertė prezidentą bet kuria kaina pritraukti raudonąją armiją dalyvauti kare su Japonija. Ta reikala tiesdamas atstovų rūmų užsienio politikos komisijoje 1943 m. vasario 20. d. generolas Marshallis pasakė:

„...Stabo viršininkai manė, jog buvo svarbu, kad Rusija prisidėtų prie kampanijos Mandžurijos pasienyje. Kaip tai sutvarkyti politiškai, tų detalių kariuomenei neteko svarstyti“.

Vis tiek kokia dalis atsakingumo tenka Rooseveltui ir kokia dalis atsakingumo Marshalliui, bet gyvybinis JAV interesas, kad Kinija būtų nepriklausoma ir neliečiama, buvo paaukotas, ir nutiesti dabartinės tragiškos situacijos Tolinuosiuose Rytuose pamatai.

Atkartodamas pažadą kovoti su Japonija, Stalinas buvo atlygintas papildomai: Jaltos je jis prikaltė prezidentą sutikti, kad komunistinė valstybėlė, kurią buvo įsteigęs Išorinėje Mongolijoje, turinti palikti atskirta nuo Kinijos ir kad turi būti Sovietų S-gos aneksuotos pietinė Sachalino dalis ir Kurilų salos, kurios kerta lėktuvų kelią iš Aliaskos į Japoniją didįjį apskritimą.

Nusivylimas

Sustatimai dėl Mandžurijos, Išorinės Mongolijos, Sachalino ir Kurilų salų buvo nuslėpti nuo amerikiečių tautos. Išvargęs prezidentas grįžo iš Jaltos į Washingtoną,

Marshallis su Bevinu

apsvarstė atsakymą Staliniui

Londonas (Dena/Reuters) Amerikos užsienio reikalų ministras Marshallis, kuris savaitgalio buvo išvykęs į Londoną, su Bevinu tarėsi Vokietijos klausimais, atsižvelgiant į Stalino interviu, kuris buvo paskelbtas „Pravdoje“.

Abu valstybės vyrai sutarė dėl pareiškimų turinio, kurį ryšium su Stalino interviu padarys Bevinas žemuosiuose rūmuose užsienio politikos debatų metu.

Toliau buvo aptartos Atlanto pakto su Palestinos problemos.

JAV atstovas Saugumo Taryboje Jessopas savaitgalio buvo atvykęs į Berlyną, kur jis norėjo pats susipažinti su esama to miesto būkle. Čia jis pasakė per radiją kalbą, kurioje labiausiai palietė sovietų vykdomą blokadą. Jis paneigė sovietų teisę i bet kuriuos politinius tikslus, kurie pažeidžia tarptautinius įsipareigojimus ir kurie negali būti pasiekti taikos priemonėmis. Baigdamas savo kalbą jis labai pagyrė berlyniečių drąsą ir ištvėrmę.

Griežtai pasisakęs prieš „Pravdą“ suteiktame interviu Stalino teigimus, kurie neatitinka tiesos. Jessopas pareiškė, jog amerikiečių tauta yra pasiryžusi laikytis visų savo pažadų, kuriems ji įsipareigojo, dėdama savo parąsą po JT charta. Jis tiki, kad karo grėsmės busią įsengta.

Tasso-redakcijos rezoliucija

Sovietų valdovų Tasso žinių agentūra paskelbė istisą tekstą rezoliucijos, kuri Stalino teigimu, Paryžiuje buvusi priimta visų dalyvių. Tasso „rezoliucijos“ tekstas skiriasi nuo visų savo laikų kitų žinių agentūrų paskelbtos rezoliucijos projekto. Ir ta skirtuma labiausiai charakterizuoja vienas straipsnis: blokados panaikinimas ir sovietų DM įvedimas Berlyne, kaip ieigia Tassas, turėtų būti visiškai įgyvendyta iki 1948 m. lapkričio 20 dienos. O galutinai ST priimtas projektas, prieš kurį sovietai pareiškė veto, numatė, kad blokada būtų tuoju panaikinta ir tuo pačiu metu prasidėtų pasitarimai dėl Berlyno valiutos.

Paryžiaus ir Londono diplomatiniai sluogsnai teigia, kad Vakarų valstybės niekada nebūtų sutikusios su tokios rezoliucijos forma, kurią skelbia Tassas.

Amerika iškels Vokietijos

evakuavimo klausimą

Washingtonas (Dena/Alp). Washingtonė manoma, kad Trumano ir Marshallio aplinkyje svarstomos galimybės pasitikti sovietų siūlymą dėl eventalaus okupacinių kariuomenių išvedimo iš Vokietijos. Manoma, kad bus imamasi prevencinių priemonių ir JAV paties pasiūlys sovietams atitraukti iš Vokietijos kariuomenę, kadangi Rytai ir Vakarai dėl taikos sąlygų Vokietijai negali susitarti ir kad būtų tose aplinkybėse geriau leisti tvarkytis patiems vokiečiams. Tuo atveju JAV reikalautų sovietų pakelti reparacijų politiką, atsisakyti nuo dalyvavimo Ruhro srities kontrolėje ir sutikti su tikrai laisvais rinkimais.

Atsakinguose JAV sluogsnuose dėl tokio plano pasisiekimo neturima jokių iliuzijų, bet manoma, kad tuo būdu iš sovietų rankų būtų išmuštas didelis propagandinis koziris.

Britų užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Mayhew žemuosiuose rūmuose pareiškė, kad D. Britanija neketina savo kariuomenės iš Vokietijos atitraukti.

Washingtono politiniuose ir kariniuose sluogsnuose manoma, kad tuo atveju, jeigu JAV ir Kanada su Vakarų Unijos valstybėmis pasirašys Atlanto paką, tai Montgomerio vietą užims amerikiečių generolas.

Kandidatais minimi dabartinis užsienio reikalų ministras Marshallis, gen. Collinsas, gen. Clarkas, JAV 6. armijos vadas ir buv. Eisenhowerio štabo viršininkas dabart. JAV ambasadorius Maskvoje Bedell Smithas.

Berlynas (Dena). Spauda rašo, kad sovietų zonoje labai intensyviai piečiami aerodromai. Pvz., rytinėje Berlyno dalyje Shoe-nelfeldo aerodrome dirba 3.000 darbininkų. Dideli kiekiai darbininkų dirba ir kituose aerodromuose. Kai kuriuose aerodromuose dauginama pakilimų takų.

Dullesas lanko Skandinaviją

Kopenhaga (Dena/Reuters). Numatomasis JAV užsienio reikalų ministras, jeigu rinkimus laimėtų Deweys, Fosteris Dullesas lapkričio 1 d. atvyko į Stockholmą. Iš čia jis vyks į Oslą.

Netikėtai mirus, Vasario 16 Akto Dalyviui, Nepaprastam Pasiuntiniui ir Igaliotam Ministrui Sveicarijai

Dr. Jurgiui Šauliui

skaudžioje valandoje užjaučia šeimą ir artimuosius ir kartu liūd

LIETUVIŲ TREMTINIŲ KARO INVALIDŲ SAJUNGA

Lietuvių kapai pasaulyje

Mintys Vėlinių dieną

Vėlinės Lietuvoje

Mūsų artimam ir mylimam asmeniui patraukus iš gyvųjų tarpo, mes jį apgalim, apverkiame, gražiai palaidojame ir kurį laiką neapleidžiame jo kapą. Bet laikas gydo visas žaizdas: išdžiūsta ašaros, nustoja skaudėti širdis, vis rečiau aplankomas kapas, nes gyvenimas neša mus tolyn...

Katalikiskieji kraštai turi tik vieną dieną metuose Vėlines, kada prisimenami ir pagerbiami visi mirusieji, kada visi gyvieji artčiausiai dvasiškai bendrauja su mirusiais. Lietuvoje Vėlinių vakarą kapai skaitlingai lankomi, papuošiami vainikais, apsaugomi žvakutėmis. Ypač Vilniaus ir Kauno kapai, kur išsisi daug žymių Lietuvos sūnų ir dukrų, būna išpūdingai iliuminuojami, minčių aplankomi, surengiant iškilmingas pamaldas. O prie Nežinomojo Kareivio kapo Karo Muziejaus sodnelyje Kaune Vėlinių apeigos įgauna didingą katalikiskai tautinį charakterį.

Pažįstam žiaurų komunistinį režimą Lietuvoje, galima įsivaizduoti, kaip dabar liūdnai atrodo kapai Lietuvoje, kada rusiškams paminklams pastatyti granitinė medžiaga imama iš kapų antkapių. Despotiškas režimas pasaulio istorijoje ir mirusiams ramybės neduoda. Dabar Vėlinės Lietuvoje švenčiamos didžiausioje baime, terore. Nebėra tokių išpūdingų vaizdų Vilniaus ir Kauno kapuose Vėlinių vakarais, kaip būdavo nepriklausomybės metais. Tik mūsų motinos ir tėvai, kurių atminime gyvas yra Kražių didvyrių pavyzdys, užplodo bažnyčias ir nepabūgsta lankyti kapus, nes dabar visa Lietuva tampa ištisu kapinynu.

Vėlinės tremtyje ir emigracijoje

Kelinti metai tremtyje supylė nemaža brangių kapų Vokietijoje, Austrijoje ir k. Vargu ar yra bent vienas uždėnis kapinyne Vokietijoje, kur nerastume palaidoto lietuvio karo metu ir po karo. Dažnas lietuvių kapas yra jau užmirštas, apleistas, artimiesiems kitur išvykus. Ne vienas lietuvis yra svetimųjų palaidotas, be gražių žodžių, be prižado jį neužmiršti. Tik aukšta vokiečių kapų priežiūros kultūra ilgesniam laikui išlaikys lietuvių kapus nesulygintus su žeme, dėl to likusiųjų yra susitarta.

Gyvųjų ir mirusių pareiga, kur jie bebūtų, kad ir neturint savo artimųjų kapų, bent Vėlinių vakarą aplankyti vietos kapus ir paieškoti lietuvių kapų, kuriuos pagerbiant prisiminti savo artimuosius ir visus tautiečius palaidotus tėvynėje, žuvusius frontuose, tolimuose Rusijos plotuose ir kitose pasaulio šalyse. Kartu paieškokime senesnių lietuvių kapų, kurie supilti Vokietijoje prieš dešimtmečius, nes Vokietijoje daug lietuvių gyvenama nuo senų laikų (ypač iš Mažosios Lietuvos). Jeigu kur lietuvių kapų nerandama, galima „nusavinti“ vieną kurį apleistą ir užmirštą kapą, tikslu simboliškai pagerbti savo mirusius ir žuvusius tautiečius tėvynėje ir už jos ribų.

Katalikiskai lietuviška Vėlinių kultūra palaikytume visur be ypatingo mūsų dvasi-

ninkų paraginimo, kur tik esama lietuvių. Nekalbant apie dideles lietuvių kolonijas Amerikoje, lietuvių esama visose pasaulio šalyse — Afrikoje, Australijoje, Azijoje. Ir ten laikui bėgant auga lietuvių kapų skaičius. Ir ten esantieji lietuviai bent Vėlinių vakarą turi atsiminti mirusius ir žuvusius tautiečius, nes to reikalauja mūsų religija, tautinis solidarumas ir kultūra.

Skaudu mirti svetimojo šalyje. Iš viso mums, išlaikytiems po visą pasaulį, reikėtų daugiau branginti savo artimųjų ir visų tautiečių kapus, negu kad buvo Lietuvoje. Kiekvieno iš gyvųjų pasitraukiančio žmogaus didžiausias noras yra, kad jis būtų palaidotas greta savo artimųjų tėvynėje, kad jis nebūtų užmirštas savo laidojimo apeigomis, su likusiųjų nudžiūvusiomis ašaromis, su nuvytusiais vainikais ir su medinio kryžiaus pastatymu. O kaip skauda mirti svetimojo šalyje, žinant, kad būsi palaidotas toli nuo tėvynės, toli nuo savųjų, vienišas...

Nors mes turime viltį greit tėvynę sugrįžti, bet, kol esame toli nuo jos, dažniau negu Lietuvoj būdami turime prisiminti ne-

žinomus Dievo kelius, kad nei sveikata, nei jaunystė, nei „laiminga žvaigždė“ neapsaugo mus nuo staigos ir nesitiktos mirties. Norėdami, kad nebūtume užmiršti su naujo kapo išdygimu, gyvenkime taip, kad būtume verti ilgesnių atminimo ne tik artimųjų tarpe, bet ir visoje bendruomenėje, tautoje; dar gyvi būdami parodykime prielaidą, pagarbą visiems mirusiems tautiečiams ir jų kapams, ypač svetimose šalyse. Ne tik mūsų religija, bet ir tautinis susipratimas reikalauja aukšto mirusiųjų kulto; neturtas neturėtų būti priežastimi žemos kapų priežiūros kultūros.

Gerai, kad pradėta sisteminga mirusių tautiečių registracija. Bet reikėtų neužmiršti ir jų kapų vietų, nes gi ne visų palaikai bus įmanoma vėliau tėvynę paragabenti. Ar nereikėtų tam reikalui įsteigti specialią lietuvių kapų registracijos ir priežiūros komisiją pirmoje eilėje Vokietijoje, paskui ir kitur? Kultūringos tautos ir namuose būdamos seniai jau tokias organizacijas turi, ir gal ne be to tūlose tautos yra tokia aukšta kapų priežiūros kultūra.

Ed. Kárnėnas.

Skaitytojas kalbasi su redaktorium

„MINTIES 500 Nr. PROGA“

Vis skaitau: vieni kalbasi su ministrais, kiti su prezidentais, dar kiti su kitomis pasaulio garsenybėmis. Sumaniu ir aš pasinėkėti. Tačiau iš anksto žinodamas, kad mane net prie elinio MP nepriims padaryti interview, prieš tai nesuėmė, nutariau bent į mūsų laikraščio redaktorių kreiptis, sakau, vis „činas“, neeilinis dipukas.

Kambaryje jo neradau. Man nurodė eiti į rinkyklą, kur, esą, redaktorių lauko 500. numerį.

— Kas per biesas tas laužymas? Ar daug reikia turėti jėgų? — galvojau eidamas. Pasirodo redaktoriui ne kiekvienas gali būti, reikia turėti stiprių raumenų! Mano drąsa po truputį garavo. Parodė man redaktorių. Nėra jau jis toks baisus: užsirašęs rankovės išsitempęs rankom dėsio į tam tikras formas metalą-rinkinį.

Kai aš pasidariau jam pasidaryti mintimis su skaitytojais ir pastaciau tik vieną sąlygą, kad šis pasikalbėjimas būtų įdėtas į jo redaguojamą laikraštį, redaktorių, užsirašęs cigaretę, šypsodamasis atsakė:

— Nors truputį ir išskirtinės formos Jūsų siūlymas, tačiau būnant redakcijoje mes nenustebina jokie siūlymai. O dėl pastatytos sąlygos, tai čia bendra tvarka — jei tiks, įdėsime.

— Manau — pradėjau kvosti redaktorių — šiandien Jūsų redakcijoje šventinė nuotaka, išleidžiant 500-tąjį laikraščio numerį? Gal galėtumėte ką nors papasakoti iš redaktoriaus darbo?

— Kokia šventinė nuotaka vyrauja pas mus redakcijoje, galite pats pastebėti.

Mums nėra kada švęsti, nes tik baigiamie išleisti numerį ir vėl rinkėjai gulja ant pečių, reikalaujame medžiagos kitam numeriui. Nesame tokie turtingi, kad galėtume sėdėti minkštuose foteliuose ir cigarus rūkyti. Nesistebėk tamsta, kad aš toks išsitemęs. Dabartinis redaktorių turi būti universalus, kai riesta pasidaro, jis ir eksperimentuotinis tampa. Žinoma, išleisdami 500-tąjį numerį, turime bent moralinį pagrindą pasidžiaugti šiuo pustūkstantiniu skaitmeniu.

— Ar iš DP spaudos daug laikraščių pasiekė tokį skaitmenį? — paklausiau.

— Kol kas šį savotišką rekordą mes pirmieji pasiekėme. Turiu pastebėti, kad ne tik licenzijuota DP spauda, bet ir vokiečių spauda, išskyrus Berlyno miestą, dar nėra pasiekusi tokio skaitmens. Be abejo, tai reikėtų priskirti prie mūsų kultūrinio vėlavimo reiškinio, kurie nors ir nevienodai mūsų visuomenės vertinami, tačiau istorija apie juos kitaip kalbės.

— Ar dabar jau laikraštis bus spausdinamas? — paklausiau redaktorių, kuris jau buvo bebaigęs visus puslapius doroti, anot jo, lauzyti.

— Ne. Jei tamstai įdomu, galiu trumpai parodyti visą kelią, iki laikraštis pasiekia skaitytojus. Stai čia linotipai, arba tik skirtingo dydžio ir konstrukcijos „rašomosios mašinėlės“. Čia rinkėjas, tarp kitko, lietuvis ir senas savo srities specialistas, renka rankraščius ir čia pat krenta jausmų metalinės eilutės. Kitas rinkėjas vokiečių, rinkęs pirmąjį šio laikraščio numerį. Nors ir nemoka lietuvių kalbos, bet be galo pastabus ir turįs gerą atmintį. Ne kartą mūsų korektūros taisytoja pastatęs nemalioj būklę, kai medžiaga surinkta, ištaisyta korektūra, o po to vyksta laužymas, antraščių dėjimas ir montavimas. Dar kartą ištaisyta korektūra ir puslapiai matricuojami tam tikros rūšies popieriuje. Iš šių matricų vėliau išliejamos metalo plokštės, kurios jau privirtinamos prie rotacinės masinos, Rotacinė pagaliau pradeda spausdinti laikraštį.

— Dabar, tur būt, laikraščio leidimo sąlygos yra žymiai sunkesnės — paklausiau.

— Taip, bet mūsų skaitytojai jau tiek įpratę prie laikraščio, jog be jo negali išsiversti ir tuo būdu nors ir pasunkėjus medžiaginei būklei, vis dėlto mūsų spauda laikosi. Ir tai natūralu. As visad buvau priešingas tai nuomonei, kuri buvo reiškiamą tojų po valiutos reformos, kad esą reikalinga visus laikraščius sujungti ir leisti vieną. Patys skaitytojai turi šią „operaciją“ atlikti. Kam juos prievartauti, verčiant skaityti vieną laikraštį. Jie pasirenka patį geriausią. Jei mūsų beveik visi laikraščiai išsilaikė, vadinasi, jie visi geri.

— Tikiu, kad bendradarbiai taip pat prisidėjo prie mūsų spaudos išlaikymo — pastebėjau redaktorių.

— Savime supranta. Jie pirmieji su skato remti mūsų spaudą ir šia prasme jų pastangos bus visuomet didžiai vertinamos. Pagaliau tai ir natūralu, juk geras laikraštinkas yra savos rūšies ašartininkas — jis nerimsta ir neleidžia plunksnai rūdyti. Yra ir kitos rūšies bendradarbių — tai įvairūs atsitiktiniai korespondentai, ar, geriau pasakius, pradedantieji žurnalistine karjera asmenys. Kažkaip keista, bet jie visuomet pasižymi be galo dideliu ambicingumu ir visokių reikalavimų statymu. Pabandyk tik tokį straipsnį neįdėti, ar kiek apkarpyti — pakliūsi amžinon nemalonan.

Taikos ir vyno problemos JT sesijoje

RASO MINTIES KORESPONDENTAS PRIE JT

Vynas — taikos ginklas

Karui žmonės kasdien išranda vis naujų ginklų. Reikia, sako, ginklų ir už taiką kovoti. Ir štai, autoritetingų prancūzų sluogsnų nuomone, vienas iš efektingiausių taikos ginklų — vynas.

Sitoje plėtomėje reikia iš tikrųjų sveikinti prancūzų valdžios iniciatyvą JT žurnalistus week-endui pasiųsti į Bordeaux apylinkes, į taiką ir vynu mylinčių žmonių kraštą. O jau su entuziazmu priimčiau, jei tai nuo manęs priklausytų, Saint-Emiliono miestuko viršaičio pasiūlymą, padarytą, tiesa, jau dešimtos rūšies vynu ragaujant, prie JT akredituotiems žurnalistams: „Žemės laisvos pas mus daug. Atvažiuokite ir stovėkite čia Jungtinių Tautų rūmus — ir turėsite ramybę ir taiką“.

Svento Emiliono — IX a. piligrimo, užkliuvusio vynuogynuose pakeliui į šventas vietas — vynai garsūs visame pasaulyje. „Sventas Emilionas yra heroiskų amžių vynas. Narsus kaip kalavijas, švytintis kaip vidurdvario saulė, jis pasisavino iš jį supančios gamtos, iš savo kalvų grūvėsių, iš placių jo lygumų horizontų visą jų skaidrų majestotą“, — rašė 1848 m. apie šį vynu

vienas jo gerbėjų. Argi neaišku dar, kad toks vynas turi būti geriausias taikos ginklas? —

— „Rytai yra rytuose, o Vakarai — vakaruose, ir jie niekad nesusitinka, taip bent tvirtina prancūzų patarlė“, — pareiškė sovietų spaudos atstovas draugas, Grunvaldas. — „Pasirodo, kad tai netiesa: ir Rytai ir Vakarai susitinka prie Sv. Emiliono bonkos!“ Kas, po tokio pareiškimo, dar gali abejoti geradariu, taikinga Bordeaux vynu įtaka?

Vynas — gilių mintių šaltinis

Jei dar būtų — kuo aš nelabai noriu tikėti — kokiame Kampingene užsilikęs vienas kitas atžagareivis tautietis, kuris manytų, kad vynas yra šiaip sau geras, vertintinas maždaug tame pačiame lygmenyje, kaip ir samagonas — tik su menkesniu laipsnių kiekiu — tai esu įgaliojats pranešti iš JT sluogsnų, jog toksai pilietis klysta. Vyno gėrimas yra menas ir mokslas. Vyno meniskumą reikia išjausti, reikia gal tam ir truputį įgimtos, gal paveldėtos gyselės. Tačiau vyno gėrimas kaip mokslas remiasi keliais pastoviais principais. Žmogus, prieš kurį pastatoma vyno taurė, privalo žinoti, kad jos išgėrimo procesas susideda iš trijų fazių: 1) vyno pauostymas, 2) vyno įvertinimas, 3) vyno išgėrimas — pats nereikalingiausias iš visų trijų momentų. Vyną vertinant, laikomasi, kaip taisyklė, sekančio plano: 1) kvapo aptarimas, 2) spalvos aptarimas, 3) skonio, kurį vynas palieka burnoje, aptarimas (atkreipiant dėmesį į skonio išlikimo burnoje ilgumą). Ir tt., ir tt.

Vyno gėrimo rezultatas — taikinga nuotaka ir skaidrių bei gilių mintių atplūdis. Rezultatas griežtai prišingas deginies gerimui, dažnai sukeliančiam kovingus instinktus.

Mūsų skaitytojams

Mūsų naujasis korespondentas prie JT Paryžiuje, norėdamas sueti į artimesnį kontaktą su skaitytojais ir įsąsauda, kad mūsų skaitytojams išskyla labai daug neaiškumų ryšium su vykstančia Paryžiuje JT sesija

prašo

jam tiesiogiai rašyti ir iškelti visus tuos klausimus, į kuriuos mūsų korespondentas per reportažus mielai atsakys.

Laiškus siųsti redakcijai, kurie tuoj pat bus persiųsti mūsų korespondentui Paryžiuje.

Sv. Emiliono miestas garsus ne tik vynu, bet ir banguojančiais, kurį kažkokiu kadaise įvykusi žemės revoliucija atsivėdė per 100 kilometrų iš Atlanto vandenyno į ramius Sv. Emiliono gojus. „Si bangžuvė tegu būna pamoka jums, kurie enai Paryžiuje sprendžiate apie taiką ir karą“, kreipėsi į mus vienas aukštus Sv. Emiliono pareigūnas ir gerbėjas. „Juk žmogus sveria ne ką daugiau už bangžuvę... Viešpaties rankoje. Atsargiau jūs ten su savo atomine bombom“.

Vynas ir jauniausias prancūzų generolas Bordeaux sritis kasmet išaugina apie 800 įvairių vyno rūšių. Kiekvienų metų, kad ir tos pat rūšies vynas, kaip jums žinoma, skirtingas. Savime supranta, kad tiek vynų išragauti ir įvertinti reikia taikos ir daug laiko. Supranta, kad Bordeaux piliečiai — taikingiausi pasaulyje žmonės (supranta, kodėl ir Minties korespondentas, vos pora dienų tenai paviešėjęs, užsikrėtė mintimis apie taiką ir vynu).

Kaip tai būtų keista, o Bordeaux burmistras — generolas. Trisdešimt dviejų metų generolas Chaban-Delmas, jauniausias iš rezistencijos generolų, nes jau ketveri metai, kaip de Gaulles' generolas pakeltas. Kartu šeimo atstovas, buvęs valstybinės prancūzų rugby komandos narys ir puikus grynos prancūziškos rasės spicemenas: Watteau paveikslų gracija, Liudviko XV dvariško iškalba ir samojus. Pagal įsitikinimus: R. G. (vaistietis liaudininkas) ir R. P. F. (gaulistai).

Tačiau generolo žodžiai, kuriais jis kreipėsi į žurnalistus, nekarangi. Ir jis, ir jo miestas, ir Prancūzija trokšta taikos. Trokšta, kad Bordeaux vynas iš gausybės ragų lietuvių, ir visą pasaulį, ramiai ir džiugiai nuteikdamas žmones. Jis ta proga ir suteikė kredencialus keturiasdešimčiai pasaulio spaudos atstovų — jų tarpe ir Minties korespondentui — būti Bordeaux vynu ambasadoriais.

Nuosirdžiai priėmęs įgaliojimus, naujasis ambasadorius prisistatė savo skaitytojams.

K. Glyenis.

mai, tuo tik geriau — galima pasirinkti patį geriausią ir išmintingiausią.

— Baigdamas Jūs varginti norėjau palinkėti, kad Jūsų laikraštis sulauktų tūkstantinio numerio — atsiveikindamas pareiškiau redaktorių.

— Nemanau, kad tokį blogą linkėjimą perdudate mūsų laikraščio, nes jei jis išsiplildytų, mums dar tektų trejus metus čia Vokietijoje gyventi.

(v. g.)

I nueitą...

(Atkelta iš 1. pusl.)

trumais. Buvo pradėtas „ręskinti „Minties“ veidas“, panaudojant nemažą demagogijos, bandyta pastūmeti „Mintį“ į konfliktą su tokiomis dalykais, kurių atžvilgiu „Minties“ visuomet buvo ir pasilik korektiška ir nuosaiki. „Mintį“ nebūna galima padaryti Bažnyčios priešu, jeigu ji to nenori. „Minties“ visuomet skyrė ir skirs pasaulinius reikalus nuo bažnytinių ir visuomet rėškins tendencijas, kur du dalykai yra suplakami į vieną.

Geriausias rodiklis „Minties“ kelio teisingumui kontroliuoti yra jos skaitytojai, kurių sveika racija visuomet buvo ir bus respektuojama, nes tik tada, kai yra glaudus ryšys su jais, yra įmanoma nustatyti tikrą kelią. Juk jeigu atėjo metas koncertą pradėti, o jis nepradedamas, tai visi klausiamai laukia paaiškinimo, kas įvyko? Kodėl normalūs dalykai eiga, yra sutrukdyta? Viskas gyvenime turi išplaukti normaliai. Pasitikejimas atsiranda tik tada, kai viskas vyksta laiku, pagal reikalą ir nuosaitai. Pav. jeigu reikėjo į skryningo reikalą reaguoti, o vienas laikraštis nereagavo, tuoj visi susidūrė ir, statė klausimą kas per priežastis yra?

Tiesa, yra dalis labai nuosirdžių „Minties“ draugų, kurie savo sveikos prigimties teisingumo jausmo vedami labai jautriai reaguoja dėl nepagrįstų puolimų prieš „Mintį“, arba jaudinasi, kai redakcija visai nekoreipia į tuos puolimus dėmesio ar neparodo aštrumo, o taip pat dėl įvairių klausimų, kurie yra keltini, o redakcija vis dėlto; ir ima jie skatinti, priekaištauti dėl redaktorių nerangumo ar neapdairumo.

„Minties“, pasistatę sau tokius plaučius uždavinius, negali reaguoti į kiekvieną provokacijos ar šmeižto pobūdį turintį užsipuolimą. „Minties“ redakcija gerai pažįsta tremtinių masės lygį ir gerbia savo skaitytojus. Todėl ji negali jų laikyti akla mi-

nia, kurią galima mufkinti, vedžioti už nosies, versti demagogija, nes tai užgautų skaitytojus, pažemintų laikraščio lygį ir nuvestų jį į sunkelius.

„Minties“ redakcija žino, kad lietuvių tremtinių skaitytojų masė yra tokio aukšto lygio, jog ji pati susivokia, kur yra demagogijos reikalas, o kur rimta polemika, siekianti nuosirdaus dalykų išaiškinimo. Todėl daugeliu atvejų „Minties“ yra nereikalingi atsikirtimai ir ypač tada, kai partneris neįstengia pasikelti ligi „Minties“ lygio ir stiliaus.

Gi dėl kai kurių klausimų kėlimo uždelsimo, tai reikia pasakyti, kad ne visuomet yra naudingas staigus išsišokimas. Ten kur būtina reikėjo, buvo staigiai ir ryžtingai reaguota. Tačiau daugeliu atvejų tenka palaukti, kol klausimas galutinai pribrės ir niekam dėl jo kėlimo reikalingumo abejonių nekils. „Minties“ negali pamiršti, kad jos uždavinys yra tik patys bendrieji mūsų tautos reikalai. Todėl ji negali leisti iš smulkmeniškus ar asmeniškus.

Visi klausimai, tiek malonūs, tiek nemalonūs, kurie iki šiol „Minties“ buvo keliami, išplaukė ne iš jos redaktorių ar bendradarbių gudriai sugulvoto propagandos mechanizmo. Jie savo pradžia turėjo tremties gyvenimo gelmėse, skaitytojų širdyse. Tuo principu „Minties“ yra pasirūšusi ir ir ateityje vadovautis ir neabejoja, kad jos kelias ras daugumos pritarimą. Kad tai yra realūs, netuosti žodžiai, geriausiai parodo „Minties“ susilaukta parama iš viso ansamblio, kuris dalyvauja „Minties“ kūrimo darbe — iš tiek Europoje tebesančių, tiek po visą pasaulį išblaškytų mūsų bendradarbių, platintojų, skaitytojų ir visų kitų tautiečių, kuriems „Minties“ yra laukiama svečias ir kurie ją skaitydami gyvai reaguoja į visus kėlimus klausimus.

J. Vasaitis

KULTŪRA # LITERATŪRA # MENAS

MIŁOSZ-MILAŠIUS MEILĖS POETAS / J. DEVEIKĖ

(Milosz) Violent jusqu'au délire de la colère et doux comme un agneau, orgueilleux comme Lucifer et se précipitant dans l'humilité comme on se précipite dans un abîme... Un homme complet, un exemple d'homme. Infinitement notre frère.

Francis de Miomandre.

Tautos Sventės, rugsėjo 8-dienos, vakare, po kelerių metų pertraukos, vėl buvo vaidinamas Milosz-Milašius*) Miguel Mañara. Kritikų ir žinovų nuomone jo geriausias veikalas. Dabar šį veikalą vaidina Lozano teatro kolektyvas, Paulius Pasquier vadovaujamas. Kritika nevienoda, gi žiūrovai sužavėti. Kritikos nevienodumą gal galima būtų ir tuo paaiškinti, kad vienas vietinių teatrų ruošėsi jį pastatyti, o dabar tenka eiti šveicarus žiūrėti.

Paskutiniu laiku Milosz-Milašius kūrėsi sunkiai buvo berandami ir su dideliu džiaugsmu teko teatro foyer pamatyti beveik visus jo veikalus gausiai išdėliotus. Tarp jų teko aptikti ir Armand Godoy (Godau):

Milosz Le poète de l'Amour.

Tai veikalas, turintis per du ir pusę šimto puslapių, paskirstytas į penkis skyrius: I. Žmogus. 2. Kūryba - pats didysis skyrius. 3. Milosz - Milašius technika. 4. Milosz - Milašius katalikiškumas ir 5. Priedai.

Visi skyriai puikiai parašyti, visur netrūksta sakinių, tinkamų citatoms, iš visų puslapių dvelkia objektyvus, bet ir didelis meilė ir prisirišimas, anot autoriaus žodžių „dideliam poetui“. Netruksta ir skaismo ir priekaištavimo tiems, kurie jo nesupranta ir nesupranta, kad jam gyvam esant buvo per mažą daroma, kad jis pajustų moralinę šilumą ir paramą. Viename puslapyje (31) taip sušunka: „Ak, jeigu bent trečdalis Milosz-Milašius, gyvam esant, būtų padaryta to, kas dabar daroma, gal jis dar būtų mūsų tarpe. Svarbiausia jis nebūtų metęs rašyti, tai ką jis dievino ir kas sudarė jo buvimo prasmę? Toliau rašo - „Aš pabrėžiu, jis buvo savo stiprios ir niekad nepasotinamos žmogaus meilės auka ir kadangi visuotinis neatidumas ir jo neatidavimas pakankamai įrodė, kiek nereikalinga jo poezija, jo mėgiamas ginklas, kurį jis gavo tiesiai iš Dievo, kad laimėtų didelį mūsų“.

Tai puikus veikalas, reiktų jį skaityti, versti, nagrinėti, o mums šiuo momentu terūpi, koks atrodė Milosz-Milašius savo draugams prancūzams ir kaip jo įtakoje jie valdavo Lietuvą.

„Lietuva - tai senas katalikybės kraštas, krikščionybės kraštas, taip sakant, primityviškas, apaštališkas“. Taip Milosz-Milašius rašė prieš pat savo mirtį, šios knygos autoriui, šiais žodžiais ją Godoy ir pradeda.

Godoy, anuot jo žodžių turis mažą draugą, kuris paėmė Milosz-Milašius poeziją, kai pats vos paskaitė ir vieną dieną jis klausė:

— Kas tai yra Lietuva?
— Kraštas, kur gimė Milosz-Milašius.
— O, taip aš tai žinau, bet kur ji yra? Ar ji tokia didelė ir tokia graži, kaip Prancūzija?

— Žinoma, kad didelė ir graži, ir yra tokia graži ir didelio poeto...
— Ah... Ir juodos akutės suspaudė nesuvaldomu noru tai pažinti.

Tame vis antrame puslapyje autorius, prisimindamas Milosz-Milašius - Senosios Lietuvos pasakėčias, taip rašo: „Atidarsę tą knygą, sušukau: „Violà qui tombe à“

pique sur mon ignorance“ - Pagaliau galėsiu patenkinti draugo brangų žvilgsnį. Ir koks man pačiam nusteimas! Šitas tolimas ir paslaptingas kraštas yra taip arti mūsų! Nevėžio krantai. Milosz-Milašius pasakojime tampa saulėti Senos krantai, nes Saulė-Išmintis vienodai šildo pirmu žvilgsniu visai priešingų dviejų rasų žmones. Padavimai, dvasios, burtininkės viskas išsisklaido nuo pastovaus kumpio ir dešrų kvapo, nuo medaus, kur dužgia praeitų amžių snūdžiančios savo vasaros. Kur kaimietis, kaip ir ponas yra lygiai įaugę į žemę, kaip jiems tolygūs prancūzai.

Henry de Grou (de Gru) 1915 metais taip apibūdino Milosz-Milašius: „Jaunas, liesas, aukšto ūgio - Heroninio - vartojant jam įprastus išsireiškimus - tipo žmogus, ir nežinia kodėl keistokos išvaizdos. Atvirai kalbant, jis darė įspūdį, vieno tų didelių XVIII-amž. ponų, kuriuos galima buvo sutikti tiek Varšuvoje, tiek Londone, lygiai Paryžiuje, tiek Romoje. Svedenborgo skaitytojai, kunigaikščio Saint Germain (Sen Zermen) draugai, Kazanovos bičiuliai. Jo aukšta kiek apskritinė kaktas, lengvai galėjo būti pudruoto peruko įreminia! Jo erelio profilis lengvai galėjo išsėsti ant puikių mezginių „jabot“... Turėjo siauras lyg karčias lūpas, Gerklinį balsą su lengvu slavišku akcentu. Tragišką ir „revolt“ juoką. Jo oda buvo rausvai baltą. Jo judrumas buvo iškilmingas ir kur jis bebūtų, jis atrodė esąs vienas, skirtas sau ir kovojas nesuderinamų prieši-nybų tinkle... Jis įkvėpdavo pagarbą ir atstumdavo familiariškumą“.

Toks jis buvo ir vėliau, tik vis senesnis.

Pasirodo, kad Milosz-Milašius buvo tylus paprastai, bet kai imdavo kalbėti, tai lyg tas sraunus vanduo prasišverždavo - eksplozyviai. Tai buvo, tiksliai kertonė, kartais piktai kandančių išsireiškimų, tių, kartais atrodančių sarkastiškų, bet esmėje kupinos pateisinimo ir noro dov-noti. Galima būtų pasakyti, kad tai buvo dideliu, labai dideliu gerumu suvaldytas pyktis.

Francis de Miomandre štai kaip jį apibūdina: „Staugis iki beprotiško pykčio ir nuolaidus, kaip avinėlis, išdidus kaip Liuciferis ir besiveržias į nuolankumą su tokia staigumu, su kuriuo krentama į prarają“. Pilnutinis žmogus. Žmogus pavyzdys. Be ribų mūsų brolių“. Miomandre taip pat tvirtina, kad Milosz-Milašius grįžimas į religinę praktiką buvo jo, kaip poeto, mirtis.

Milosz-Milašius mylėjo gyvulius, jo paukščių meilė, faktiškai jo mirties priežastis, yra beveik tokia pat garsi, kaip ir jis pats, bet lygiai, jeigu ne daugiau, mylėjo žmogų. Charakteringas jo būdo bruožas buvo nepaprastas atidumas draugų ligonių atžvilgiu. Jiems jis teikė su nuostabia meile ir pasiaukojimu savo paslaugas ir paramą. Savo neperstojamą meilę globojo visus, kurie jam buvo brangūs, net ir toliausiai būdamas nuo jų. Tik tai žinant galima suprasti tą nepaprastą meilę ir prisirišimą, kurio buvo pilni jam visi jo draugai, kaip lygiai ir tie visi, kurie turėjo didelės laimės, berūdudami su juo atsigausti ir per meilę, nuostabią meilę spindinčią širdį moraliai sušilti.

Godoy jį prisimindamas rašo: „Mylėjau jo iškalbingą tylą, jo puikius žodžius prasišveržimus, jo ironiškas butadas, o už vis labiausiai jo išdidų kuklumą, kai jis

veltui stengėsi paslėpti savo asaras. Aš mačiau Milosz-Milašius plačiai besišypsantį ir triukšmingai besijuokiantį, ne iš kitų bet iš savęs, ir aš jį mačiau graudžiai verkiantį ne dėl savęs, bet dėl kitų. Iki nagų galų didelis ponas, net didžiausio pykčio momentais jis neprarasdavo savo įgimto mandagumo ir riteriškumo. Situ mandagumu jis pasižymėjo, kalbėdamas su tarnais ir ypač apie moteris, kad ir kokios socialinės padėties, kokio moralinio laipsnio jos būtų.

Jis, kuris buvo toks šaltai išdidus prieš visus, net didžiausių puolimus, prim-davo su jaudinančiu kuklumu kukliausius pagyrimus, atseit mažiausiai vykusius. Buvo jautrus nepaprastai jautrus jo kūrybos pagyrimams.

Ypatingo džiaugsmo jam suteikė Pijaus XI laiškas... Ar tai buvo garbės meilė. Godoy tvirtina. - Ne - Autoriteto geismas, bendras visiems apaštalam. Milosz-Milašius nemėgo garbės, jis bėgo nuo jos, ir niekad jos neieškojo. Norėjo būti atjaustas, suprastas. To nebuvo. Tai jį pakirto.

Tas didelis ponas, didelis genijus, vienas svarbesnių mūsų nepildausomybės kūrėjų 1936 metais rašė Godoy: „Aš esu taip pavargęs, taip pasišlykštėjęs žmonėmis ir net gamta, kad aš keturius kartus per dieną prašau Dievą, kad jis mane išva-

duotų, iš šito juokingo gyvenimo jungo... 1938 metais kovo 2 d. Aukščiausiasis jo prašymą išpildė...“

Skaitant tą knygą, prisimenant trumpus ir rėtus bendravimo su Milašium momentus, atrodo, kad jau būtų metas pradėti studijuoti, kaip tai yra visame pasaulyje daroma, mūsų tautos teigiamus bruožus pagal mūsų didžiųjų lietuvių charakterius, o lygiai ir tai, kodėl mes savo didžiuosius gabiausius vaikus, kurie yra tikrai ir didžiausia tautos nuosavybė arba išbrukamą ir periferiją, arba jeigu jie kaip Milosz-Milašius užsispyrę lieka mūsų tarpe juos be laiko papliaunam. Juk Milosz-Milašius paskutinių dvidešimt metų daugiausia su lietuviu bendravo. Ir per juos išmoko su paukščiais kalbėtis ir Dievą maldauti, kad greičiau mirtį sustų.

Dieve duok, kad jis būtų paskutinė auka.

*) Parodžius svetimšaliams mūsų vokus su Mickevičiaus eilėrašciais niekaip jų negalima įtikinti, kad Adomas Mickėvičius ir Adam Mickiewicz tai tas pats asmuo. Pagerbdami Milašius rašymo būdą, kuris šiandien jau yra išpildytas duodama jį dviguboj transkripcijoje.

Literatūrinė mozaika

Andre Gide priekyje. Žymusis Paryžiaus laikraštis „Combat“ skaitytojų atsiklausimus nustatė geriausiajį šių dienų rašytoją. Daugelis tūkstančių atsakymų, su komentarais ir kritika, įrodė, kad prancūzų visuomenės literatūrinis skonis yra aukštumoje. Geriausiųjų rašytojų priekyje stovi 1948 m. Nobelio premijos laureatas Andre Gide; toliau seką: Albert Camus, Sartre, Malraux, Montherlant, Claudel, Mauriac, Jules Romains, Roger Martin du Gard, Colette, Duhamel, Anouilh. Tai yra dvylika rašytojų, kurie gavo daugiausia skaitytojų balsų. Po šių eina Eluard, Breton, Giono, Cocteau, Aragon, Mauris ir kiti. Taip pat buvo nustatyta ir labiausiai patinkama kiekvieno autoriaus knyga. Daugiausia balsų gavo Andre Gide „Dienoraštis“, Camus - romanas „La Peste“, Sartre - trumpai prieš karą išėjęs romanas „La Nausee“, Malraux - prieš penkiolika metų Goncourt premija atžymėtas romanas „La Condition humaine“, Montherlant - „La Reine morte“, Mauriac - „Le Noeud de vipères“, Claudel - „L'annonce faite à Marie“.

Nobelio premijos laureatas senelių prieglaudoje „Ratas užsidarė“, pareiškė 89 metų amžiaus salaukęs didysis norvegų rašytojas ir Nobelio premijos laureatas Knut Hamsun jį aplankiusiam italų žurnalistu Altavilla. Norvegijos teismas, kuris didįjį rašytoją teisė už jo tariamą kolaboravimą su naciais jų okupacijos metu, nubaudė Hamsuną 400.000 kronų bauda. Rašytojas nepalūžęs priėmė teismo sprendimą ir išdidžiai atmetė pasiūlymą įteikti malonės prašymą karaliui. Jis įsakė parduoti savo dvarą Norholmen, kad išmokėtų jam prie-teistą baudą, ir pats pasirinko kelią į senelių prieglaudą. Savo nusistatymą nacių atžvilgiu Hamsunas norvegų tautai, kuri ta-

čiau nieko daugiau iš rašytojo nereikalauja, pareiškė savo naujausioj knygoj, kuri netrukus turi išeiti. Ta proga verta pažymėti, kad Hamsuno įvykiu Norvegija davė gražų pavyzdį: nežūrint ir stiprius pakaltinimus Hamsunui, nežūrint ir tautos tylų protestą didžiajam rašytojui, nebuvo su-naikinta nė viena jo knyga, kai kitur panašiu atveju neabejotinai radikaliau su au-toriaus kūryba būtų pasielgta.

Ką skaito New Yorkas? Vaidingą at-sakymą į šį klausimą randame kiekvieną savaitę didžiųjų New Yorko laikraščių li-teratūrinuose prieduose. Savaitme suprantama, skaitytojų nuomonė nebūtinai iškelia tikrąją vertybę, tačiau kiekvienam atveju ji yra paimta iš gyvenimo ir, tarsi barome-

Dr. J. Balys. Lietuvių tautosakos skaity-mai I ir II dalis. Tai kapitalinis veikalas apie mūsų tautos žodinę kūrybą, kurio tu-rinyje telpa pasakos, dainos, mįslės, patar-lės ir priežodžiai, tikėjimai, papročiai ir trumpa lietuvių folkloristinės istorija. Išleido PATRIA Tūbingene, 1948 metais. Ilus-tracijos ir viršelio aplankas P. Osmoškio. Marija Sims, Mano dainos. Žymios Amerikos lietuvių veikėjos ir poetės eilė-raščių rinkinys. Išleido VIENYBĖ Brook-lyne, 1948 m. Dail. J. Vijeikio piešiny. Kazys Bradūnas Apeigos. Eilėraščių rinkinys. Išleido „Sodyba“ Munchene, 1948 m.

Raganinis, prieškarinių laikų sodžiaus gy-venimo šėšėliai. III leidimas. 1939 m. vei-kalas Lietuvių premijulotas. Autorius V. Krėvė. Išleido „Sudavija“ 192 psl. Kaina 3,5 DM.

Krivulė. Mažosios Lietuvos Tarybos Spaudos Komisijos leidinys lietuvių ir vo-kiečių kalbomis. Vienkartinis leidinys. Re-

eidavo į bažnyčią, dievobaimingai klausy-davos. Bet nežinojo ir vėliau niekados ne-sužinojo, kam tas balsas priklausė. Nes giedančių mergaičių bažnyčioje buvo daug. Bet ji, tur būt, buvo pilkais plaukaisiais pailgo veido, išmintingom mėlynom, ra-miom akim.

O brūkšči? Senovinė, gražiai išrašyta, gel-tona, raudonom gelėm, dar tėvo palikta brūkšči. Tokios kitos visoje apylinkėje ne-buvo. Ji visą laiką klijimo pašalyje riog-sojo paizūnialui prie sienos paremta. Ją tru-pūtį, sakė, reikėjo pataisyti. Ir būtų gali-ma važiuoti. Jauniklis būdamas Simas Kurkulis dažnai svajodavo, kaip išdidžiai jis atrodytų šia brūkšči važiuodamas. Bet brūkškos niekas nepataisė: vis pinigų trūk-davo. O paskui jis užmiršo brūkšči. Nebe-tas buvo jo galvoje. Dabar, šiandien, kažin ar tebėra ten kaime, tėvo statyto klijimo pašalyje, ta brūkšči? Tur būt, sutrūnijo, kir-minal suėdė... Kažin kodėl šiandien, tokį nejaunų žiemos rytą, Kurkulis vėl mato ją savo primerktose akyse tokią, kaip bu-vo: geltoną su raudonom gelėm. Toli ta brūkšči, toli viskas... Staiga balerina. Žvilgančių šilkų aptempta koja daro šiur-pulingai jaudinantį judesį ir apsuka. Su-kasi balerina. Kaip verpstė, vis greičiau, vis greičiau... Ir Simui Kurkulgiui veide atsiranda palaiminta ir nekaltą šypseną.

Aš jau užmigau... tuojau užmingsiu, - salsdžiai galvoja jis. Ir pavargęs nu-skriaustas ir išniekintas pradeda alsuoti vis ramiau, vis ramiau. Kaip anais senais lai-kais, kai jis dar kūdikis buvo, tik ką gal-liai verkęs, mamos nuramintas užmiršo vi-sas savo širdelės skriaudas.

Ar jūs pastebėjot, kad emigracijos kon-torų, kelių biurų ir bankų tarnautojai visi ir visuos miestuose - Kaune, ar Kai-

FAUSTAS KIRŠA

Mūsų Vilnius

Mūsų Vilnius: tarp miestų kilniausias erelis;

Tarp valdovų su kryžium širdy patriarchas. Milijonai jo rūmus išvaikščiojo keliais, Milijonai žmonių šventes džiugavo parkais.

Mūsų Vilnius vėlingas: jo senos šventovės Žilais bokštais į dangų išaugusios meldžias. Už karius, kurie galvas aukodami kovės, Už į laisvę atvedusią tautą ir valdžią.

Mūsų Vilnius - širdis pranašų ir valdovų, Ir kiekvieno širdis, kas lietuviškai šneka. Nel kryžiuočių šarvą, nei mongoliškos kovos Neužpūs padegty aukurų pirmatų.

Mūsų Vilnius - ne slavų kėlonės žibintas, - Aisčių ainių stiprybės žaukimas į kartas. Dėl to jis pilni ir paminklais dabintas, Dėl to jis stovi rusų ir Azijos vartuos.

Mūsų Vilnius dar kartą paraudo nuo slavo. Ta auka ir kančia ar nebus paskutinė? Jis palaužtas ne kartą didybę atgavo, Jis didingai žengs ir į laisvą tėvynę.

(Iš eilėraščių rinkinio „Tolumos“)

tras, kiekvieną savaitę nustato labiausiai mėgiamų ir daugiausiai skaitomų knygų sąrašą, arba, dar tikriau, parodo, kokios knygos tą savaitę buvo labiausiai perka-mos. Eilės savaitę patirtis rodo, kad la-biausiai skaitomų romanų priekyje, šalia britų rašytojo A. J. Cronin knygos „Shan-non's Way“, stovi iki šiol nežinomo jau-no, vos 28 metų, autoriaus Norman Mailer karo išgyvenimų knyga „The Naked and the Dead“ (Nuogiejai ir mirusieji). Norman Mailer su visu realybės pajautimu vaizduoja savo ir jo draugų išgyvenimus Tolimųjų Rytų fronte. Populiariausiu romanų prie-kyje stovi taip pat ir Betty Smith naujasis romanas „Rytoj bus viskas geriau“. Nebele-tristinių knygų eilėje išskiriami du psi-chologiniai veikalai: Dale Carnegie „How to Stop Worrying and Start Living“ ir jan mirusio rabino Joshua Loth Liebman „Peace of Mind“. Trečioje vietoje beveik pastoviai laikosi Winston Churchillio karo meto atsiminimai. (Iv)

Atsiusta paminėti

dagavo Albertas Puskepalaitis. Leidinyje išspausdinta visa eilė žymiųjų Mažosios Lietuvos veikėjų straipsnių, kuriuose at-vaizduojama M. Lietuvos istorinė raida, dabartinė būklė ir pateikiama etnografinių žinių; neaplenkiama ir M. Lietuvos DP klausimas. Veikale nemaža skoningų ilus-tracijų. Pirmoji veikalas dalis lietuviška, an-troji - vokiška. 136 psl. 1948 m. Kaina 3 DM.

Tau skiltininkė. Skiltininko vadovėlio konspektas. Spaudai paruošė sktn. E. Reikenis ir vyr. sktn. A. Krausas. Išleido Lietuvių Skautų Brolijos Vadija Detmolde 1948 m.

Dėl Lietuvos laisvės, Liet. So-cialdemokratų Partijos užsienio organizaci-jos raštai. „Talkos“ leidinys. Tūbingene, 1948 m.

Ateities keliu, visuomeninė minties laikraštis. Nr. 3-4.

Kišeninis kalendorius su kie-tais viršeliais 1949 metams. Išleido „Aistia“ Kasselėje. Kaina DM. 1.50.

jai svetimų, bet savitiškos reikmės turin-čių ir nepataisomų skaičių ir sąvokų.

Stalai su daugeliu stalčių. Stalas prie sta-lo, kaip didelio dvaro tvarte loviai. Ant stalų popieriai ir popierukai. Jiems - žmonėms prie stalų, norisi plačiai žings-niuoti, daryti smarkius judesius sveikomis raumeningomis rankomis, už lango su-krykščia - juos pašaukia šauka, bet jie vis mygasi prie stalų, o šis beda vis į tuos pačius kasdien, tik numeriais įvairius, po-pierukus.

Ir didžiulės, sunkios knygos, skaičiavi-mės gudriosmašinė, piestukai, trintukai, ir kitoki šio savotiško darbo įrankiai. Ban-kas turtingas. O štai jeigu jau jus perėjot visą salę ir atsidūrėte pačiame kampe, ma-tote Simą Kurkulgi, kurs kaip tik dabar laiko rankose aptriususią, apdaužytą li-niuotę. Simo Kurkulgio, lygiai kaip ir vi-sų kitų, veidas rūpestingas. Jis štai galvo-ja, vieną minutę nudelsia, paskui padeda linuotę ant knygos. Jis žino kiekvieną tos linuotės sužalojimą, jis žino, kad ji vie-tomis kreivuoja. Simas Kurkulis rūpestin-gai derinas, kaip čia pravesti šaunią tiesią liniją: su tokia linuote! Ir jis žino tos li-nuotės dar vieną mažiausią sužalojimą ga-balą. Padeda, linuotė, kietai prispaudžia ją dviem pirštais ir patį savo pilko liežuvi-galą negaltingai prikandęs pabraukia pluksna. Atima linuotę ir tuo pat metu kilsteri galvą. O kai jis kilsteri taip staigiai galvą, jo pakaušyje suvirpa tokia kuokštė stačių, kaip šepetėlis, kokius pasi-turtintieji ir savo stiliumi susirūpinę vo-kiečiai mėgsta prie savo skrybėlės prisie-gti. Dėl tos mažos priežasties Simas Kur-kulis kai kam galėjo ir juokingai atrodyti: tarytum nusakyto vokiško stiliaus skrybėlę jis nusiėmė, o tas stačias, pasišaustu-plaukų šepetėlis lyg pajaukai pasiliko.

Petr. Tarulis

Simas Kurkulis ir kiti

Apsaka

— PS... Padarė jis savo lūpomis iškvėpdamas orą.

— Pse... Jam išėjo antrą kartą.

— Pies - cir - adlo - ... trečią kar-tą atskvėpdamas pats sau nelaukiai išta-rė Simas Kurkulis tą svetimą, svetimą, jam menkai pažįstamą kalbą, žodį, kurs nieko daugiau nereikšė, kaip tik, paprastą paklodę, klojamą į lovą.

Simas Kurkulis nepajėgė padaryti tiek daug judesių, kad galėtų dabar nusivilti poilsui.

Jam buvo baisu.

Jis bijojo galvoti apie ryt dieną, apie su-pintą iš mažų ir didelių rūpesčių dieną. Kas rytą, kai tik jis atmerkdamo akis, jau susirūpindavo, jau skubėjo ir jau žinojo, kur eis, ką darys, kaip bus ir kam jis bus reikalingas. O štai dabar jis atžagaras kėpė savo sofoje ir jaučia save iškritusiu iš tos savo kietai supluktos kasdienybės. Todėl jis iš viso bijojo galvoti. Jam bau-gu buvo net iš tolo pamanyti, kas atsitiko jo tokiaime ramiaime, saikiame, iš anksto, rodos, numatytame gyvenime. Štai kodėl jis labai stengėsi užmigti, nieko nematyti, nieko tuo tarpu nesuprasti, tiesiog didvy-riskai stengėsi galvoti „bet apie ką“ - bet apie kokį mažnožį, nieko nevertą daiktėlį, kad tik nefeikėtų galvoti apie tai, apie ką jis dabar negali negalvoti, bet ir nie-kaip neišdrįsta, nepajėgia nė pamanyti... Būtiniausia dabar užmigti. Nieko dau-giau. Tik užmigti... Jis ilgai avėsi batus, rašiojo sumazgy-tus raštelius, vartė rankoje tuos batus, ku-rie per ilgas dienas pamazė pasisavinio jo paties būda: šiek tiek iškrypo, truputį iš-tižo ir kai kuriose vietose susiraukšlino. Vienur raukšlės gilos, kitur smulkios, kaip ilgai vargintame veide. Kai batus bu-vo Kurkulgio rankoje, jis galėjo užmiršti visą kiti. Jis tuo metu galėjo galvoti apie savo varganos išvaizdos batus. Jis pakreipia galvą, žiūri ar į patį batą, ar truputį pro šalį ir patenkintas, kad yra proga taip patūti. Kiek jau batų jis pirkio ir vis batų nėra, visados jie kiauři, visados vandenį ir purvą praleidžia. Tarytum kartu su batais, už jo paties pinigų, krautuvyninkas jam parduoda ir tas skyles, pro kurias štai van-duo vis sunkias, vis sunkias... Bet štai pagaliau batai jau nuauti. Kur-kulis atsigulė. Ir greit, greit ėmė galvoti „bet apie ką“.

Smėterėjo ankstyvo rudens graži diena, kai jis dar piemenėliu būdamas su kitais berniukais pakrūmėje bulves kepė. Ir kaip tos bulvės buvo gardžios, niekados paskui jo gyvenime keptos bulvės nebuvo tokios gardžios. Staiga visai aiškiai savo ausyse jis išgirdo skaidrų, iškilmingai virpantį bal-są. Jis atsiminė, kad čia tas pats balsas, kurį jis tolimoje jaunystėje girdėdavo sa-vo bažnytelėje. Išmilyto jis ta nežinomos mergaitės balsą. Laukdavo sekmadienio,

KULTŪROS DARBAS NEGALI SUSTOTI / V. RIMVYDAS

Kad valtiutos reforma sudavė smūgį tremtinių kultūriniam gyvenimui — abejoti netenka. Šis gyvenimas žymia dalimi tiesiog suparalizuotas. — beveik visai neįsistatė naujos knygos, mūsų ansamblių negali su koncertais lankyti tolimesnių kolonijų, mokytojai nebegali gauti atlyginimo ir tt. Net ir spaudos srityje reforma pridėrė bėdos — turėjo uždaryti visa eilė laikraščių ir žurnalų ir tik mažoji dalis gali, nors ir ne be sunkumų, toliau lankyti skaitytojus.

Tačiau, nors ir smūgį patyręs, ar kultūrinis gyvenimas gali sustoti? Ar tremtiniai gali jo atsisakyti ir tesirūpinti tik materialiais reikalais? Nieku būdu. Kultūros vertybų ugdymas negali sustoti, jis turi būti nuolatiniu reiškiniu tiek čia, tiek išemigravus kituose kraštuose. Reikia juk nepamiršti, kad šiuo metu artėja laikotarpis, kada tremtiniai išsibalsys lyg tos bitės po įvairius kontinentus. Mažomis grupėmis ar pavieniui jie pasiners svetimos kultūros ir civilizacijos žmonių jūroje. Čia ir iškyla jiems pats didysis pavojus pasikelti toje jūroje ir jį neabejotinai skęsti, jei nebus susirūpinę juos nuo to pavojaus apsaugoti pačiomis geriausiomis priemonėmis. Tai — kultūros priemonės. Tik jų pagalba mes per ketveris metus Vokietijos stovyklose esame parodę nepaprastą dvasinį veržlumą ir kultūringumą ir tik jų pagalba nuykę patys užjūrus ar ten turėdami savo pažįstamų bei šiaip tautiečių galėsimе juose palaikyti tautinę kultūrą ir iš jos išplaukiantį dvasinį atsparumą prieš visus nautautėjimo ir kitokių pavojus.

Šios mintys čia keliamos, patyrys, kad šį rudenį savo veiklą Vokietijoje ir užjūruose aktyviai imasi plėsti Lietuvos Kultūros Fondas. Gali kai kas pasakyti — per vėlu. Atsakyti čia mums nesunku — kultūros darbas dirbti niekuomet nevēlu. Jei per išsą eilę nepriklausomų metų Lietuvoje daug šiuo reikalu mūsų spaudoje sielotasi ir nieko nepadarėta (tuo tarpu kai latviai su estais su savo fondais buvo nuveikę didelių darbų), tai nereiškia, kad ir tremty būtų toliau blaškiamasi. Mes žinome, kad tremties spaudoje mūsų kultūrininkai yra Fondo steigimo klausimu rašę ir kad pagaliau tremties elitais — mūsų rašytojai tą Fondą per savo suvažiavimą Augsburgėje 1947 m. gegužės m. yra jau įsteigę. Jis yra šį tą jau padaręs ir senųjų markių prieš reformą buvo surinkę apie 30.000. Buvo skyrių Vokietijoje ir kituose kraštuose. Kaip pas mus įprasta, bedirbant kultūros darbu, turi atsirasti opozicija — ji turi pasisakyti prieš fondą ir jei negali paneigti jo tikslų, tai turi rasti kitą jam priekaištą. Jie išsilyčia ir į spaudą ir ką gi stebime? Visiškai nereikalingas diskusijas, kurioms kultūringoje bendruomenėje ne vieta. Nepatinka kai kam panašūs Fondo uždaviniai kaip ir kitų, pvz. švietimo organų, nepatinęka gal ir žmonės, suorganizavę Fondą ir sudarę jo steigiamąjį komitetą? Bet ar tai rimta prieštariška boikotuoti tokį Fondą? Kai tenka dirbti rimtas darbas, išeiti galima rasti visuomet ir štai, mes po pusantro metų, š. m. rugšėjo m. prieita prie susitarimo tarp Fondo ir LTB — Fondas veiks ir toliau, savo įstatymų priderinę prie baigiamos kurti Pasaulinės LTB organizacijos. Tad, atrodo, nebūtų jokių kliūvių nuo-

Jeigu kam kiltų įtarimas, kad šis banko valdininkas, būtent Simas Kurkulis, jau turi mažesnę vertę už kitus, tai būtų padarytas labai paviršutinis sprendimas. Tai kas, kad visi kiti gražiai susukoiti, o Kurkuliui pakaušyje nuo pat gimimo dienos buvo toks atkaklus ir nepaklusnus verpetas. Sukuok nešukuok, o tas verpetas, kaip užkeiktas šepetėlis, pasistieps ir tiek! Nors verk!

Simas Kurkulis gyveno Žaliajam Kalne, ar Aguonų, ar Lelijų gatvėje. Ten kažkur tarp kitių įspūdingų namų, kurių savininkai rūpinosi, be kita ko, ir tuo, kad jų namais stebėtusi praeiviai, yra mažukas Kurkulių namelis. Du kambarėliai, virtuvė ir kaimiška didelis priekambaris. Ir kaimišku papratimu Simas Kurkulis tame priekambaryje laikydavo kibirus, dėžes ir laibų vytelių pintinę, kokias, senais laikais smulkūs miestelėnai vartodavo lagamino vietoje.

Simo Kurkulių žingsneliai buvo smulkūs. Jis eidavo kukliai, šaligatvio pakraščeliu. O kai ateidavo namo, jis atsargiai atsidarydavo savo priekambario, su klempa, duris, stengdamasis kad jos čia per daug nebradėtų ir nekeltų vėlniai žino kokio triukšmo, netinkančio ir šiems nameliams ir pačiam šeimininkui triukšmo! Jis visados uoliai nušluostė ir ragauė batus. Jis nepakabins kepurės taip sau. Ne. Jis nu-purtina ją, nušluosto, o tik tada pakabina. Jei ore neaišku, jei sniga, tai Kurkulis eina lėtai namo.

Kurkulis mėgo minkštą, švelnų sniegą, ypač pavakariais. Bet Kurkulis greit nusivildavo. Gražu jam buvo kai sniegas nusdelsdamas, lyg abejodamas, krenta. O aplinkui viskas tarytum kokiame paveiksle, kokių Kurkulis nėra matęs, bet džiaugtųsi, jei kas tokį nupieštų, neįprasta ir nau-

širdžiai dėtis prie Fondo, jo skyrių steigimo ir iš viso kultūros ugdymo darbo. Bet ... ir vėl girdime — per vėlu ... Kas per vėlu? Kartojame — kultūrą ugdyti čia ir užjūruose niekuomet ne vėlu. Kas kad po valtiutos reformos tremtiniai yra nubiedinėję ir nesugebės surinkti kultūros reikalams didesnės markių sumos. Bet ar tai pateisinimas, kad joks kultūros darbas nemanomamas? Jei jau taip, tai uždarykime savo mokyklas, laikraščius, nebeleiskime knygų ir ramiai laukime, kol mus išves į kasyklas ar kitus darbus. Mes savo kultūros lygį galėsim įrodyti ir net kitiems užimponuoti kaip tik esant sunkesnėms materialinėms gyvenimo sąlygoms, kai šias sąlygas sugebėsime, anot vokiečių, „meister“.

Svarbų įsidėmėti — kultūrą ugdyti

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Taigi, uždavinį Fondui veikti daug ir jų dar daugiau galima būtų rasti. Belieka tik sveikinti jo kūrėjus su sveika iniciatyva ir tikėtis, kad prie Fondo dės visi, kam tik

galima ne būtinai surinkus kelias dešimtis tūkstančių ar daugiau markių. Tik skaitėme, kad kai kurie skyriai (Reutlingene) numato gyvinti savo kolonijoje kultūrinę veiklą, rengti paskaitas ir kt. Tai gražu ir girtina. Be to, girdėti, numatoma leisti žurnalas, pasiryžtama spauda ir knygomis ap-rūpinti užjūruose dirbančius tautiečius (pirmoje eilėje Indokinijoje ir Australijoje gyvenančius) ir tt. Žinoma, vienas esminių šiuo metu Fondo uždavinių būtų savo veiklą išplėsti užjūruose (ypač JAV ir Kanadoj) dirbančiųjų tarpe — tekty ten steigti kuo daugiau skyrių, organizuoti lėšas.

Paskutinis skryningas Kybartuose

Kaip visuomet, taip ir ši syki, — atėjusius keliui į Lietuvą, — mes, iš prancūzų zonos, tik paskutiniuosius transportais pasiekėm Kybartus, kada visos Lietuvos geresnės tarnybos jau buvo kiti užimtos.

Mūsų nedidelę Trosingeno koloniją su akordeonais ir lagiminiais, prikimtais lūpinių armonikėlių bei Efkia rūkomųjų popieriukų, Lietuvos Laikinosios Vyriausybės pareigūnai iš traukinio nulydėjo į Kybartų gimnazijos kiemą, kur ant varų buvo parašyta lietuviškai, vokiškai ir angliškai: Kybartų Pereinamoji Stovykla — Durchgangslager Kybarten — DP Transit Camp of Kaibertei.

Ar nebūtų pakakę tikrai lietuviško užrašo? — paklausiau pareigūno.

— Taigi kad ne! — atsakė žaliai apsirengęs palydovas. — Buvom užrašę pradžioje tik lietuviškai, bet paskui turėjome įpareigoti Freiburgo Dailės Instituto studentus, kad jie prirašytų vokiškai ir angliškai: mat, grįžę tautiečiai jau nebesupranta, ką tai reiškia žodis „stovykla“.

Bet palydovas toliau nesileido į kalbas, nors ir siūlėm pigiai, tikrai už penkis litus nusipirkti armonikėlę, o kažkas jam pakiso amerikinių cigarečių, kurias jis valdiškai atstūmė, ir patsai vietoj jų užsidedė Diplom.

Vienas mūsų kolonijos narys, visas palindęs po sunkiom akordeonų dėžėm, bandė paklausti Lietuvos atstovą:

— Ir jūs, lietuviai, nesidžiaugiate, kad mes sugrįžom nepalūžę po tremties našta, a?

Pareigūnas, skersai pažvelgęs į jo našta, papūtė Diplom dūmą ir, įvedęs į kiemą, mus perdavė kitiems žmonėms su žaliais raišteliais ant rankovių, kur buvo užrašyta: „Tremtinių priėmimo/ir parsiojimo komisija“. Į mūsų muzikalinę koloniją pūstelėjo šaltas vėjas.

— Eh, tautiečiai, — tarė vienas mūsų, atsėdėjęs kieme ant dėžių ir šluosnydamasis prakaitą, o iš vieno atspalaidavusio akordeono girtelėjo liūdnas bosas. Tie žaliaraiščiai mus įvedė į vieną gimnazijos klasę, kur ant grindų buvo priklijuota šiaudų ir jau, matyt, kelinta savaitę gyvena anglų ir amerikiečių zonos tautiečiai, nes visur primėtyta Camel ir Capstan nuorūkų, o ant langų pristatintė skardinių su avižiniais dripsniais.

Viena mūsų nedidelė kolonijos ponis, susibangavusi ir nusilakavusi, pažvelgė į sutaršytus šiaudus ir suriko ant pareigūno:

— Kas per veinias! Mes, prancūzų zonoj, svetimoj šaly, ir tai gyvenom išvaikuotuos butuos, o čia mus tėvynėj pirmą dieną jau grūda į kaulininką! Kur čia jūs komiteto pirmininkas? Aš jį tučiuojau nuversiu!

Senesnieji atvykėliai iš anglų ir amerikiečių zonos vienas po kito kėlė nuo šiaudų galvas ir ėmė merkti akimis, duodami suprasti, kad ir jie čia taip elgėsi pirmą dieną, nors ir Vokietijoje negyvenę išvaikuotuos butuose. O vienas Pinnebergo baltų universiteto klausytojas mūsų ponui tei paaiškino, kad Kybartų komitetas išbėgo drauge su bolševikais ir dabar čia veikia tikrai viršaičio įstaiga ir policijos nuovada, o pagal Lietuvos įstatymus valdžios versti negalima, neatsisėdus už tai į kalėjimą.

— Vot vertiau tiek metų Vokietijoje, ver-

siu ir dabar, ką jūs man padarysit! Čiškėję banguota ponis, bet pamatė, kad visa salė prapliūpė juokais, truputį aprišo, vyro minama ant kojos.

Kiemo, patvoriais būriavosi visų zonų tautiečiai, rūkymai išmainytas turkines ir amerikines cigaretes į Diplom, Regatą; daugumas buvo linksmi, galėdami po tiek metų vėl kvėpuoti tėvynės pavasario oru. Tačiau prie malkų grietinio stovinavo ir nedideli būreliai sugrįžėlių, kurių veidai buvo it pėtyčios, tankiai keitė kojas, sakytum kas degintų jiems papades. Prikišęs ausį prie vieno tokio pulkelio, girdžiu, kad kas trečias jų žodis: skryningas, metė, išvietino, nepralindau, pradegiau, pakiso liežuvį, dėjo į krepšį!

Ant paristos kaladės kukčiojo pagyvenusi moteris. Nors moterų ašaros nevėsada tikros, bet dėl įvairumo pagailo man jos ir pasiteiravau, kas jai užgulė širdį šią visiemis laimingą dieną.

— Be reikalo savo Aldona leidžiau į mokslus tame Teufelsheime! Štai dabar ir atėmė man lietuvių statusą vieniemis metams, u-hū-hū!

— Nesuprantu, tautiete, juk tuos, kurie mokėsi tremtyje, Lietuva su išskėstu glėbiu priima — pastebėjau kukčiotoją.

— Taip, mano Aldona mokėsi, bet tik švabiškoj mokykloj! U-hū-hū, kad ji pabėliai paimtų tą mokslą! — užkukavo, vėl tautietė ir nebeatsakė net į mano klausimą, ar Teufelsheime, tokioj didelėj stovykloj, nebuvom lietuviškos mokyklos.

Aplink kiemo šulinį sukinėjasi pors ir jau plikterėjęs, bet šmaikstūs vyras, užkiša pirštą man už atlopos ir dėsto:

— Kas gi galėjo pamanyti tenai, Vokietijoje gyvenant, kad mane tėvynėj išmes iš lietuvių statuso ir net dviejiems metams? Ir už ką? Kad Sveilingeno stovykloje priklausiau savo CK, kad naktimis užgulė barzdomis instrukcijas posėdžiaudavom iki gaidžių, kad kitokių išitikinimų tautiečiams nutardavom neskirti amerikinių gėrybių, o jeigu jau skirti tiems niekšams, tai tik paskutinėj eilėj, kuomet mūsų partijos nariams jau iki atsirauėjimo įkrydavo lydyti taukai ir kakava? Būta gi už ką! Arba vėl prisikabino skryningo komisija, kam aš, savo partijos deleguotas ir būtų skyrių, veikia pagal direktyvas ir kitų pažiūrų tautiečius perkeldavau iš pirmo aukšto į rūšį, atrodė, kad partiniam priešui ne vistiek, kur gyventi!

— Bet pasakyk, tautietė, ką tai reiškia Lietuvoje netekti lietuvių statuso, aš dar tik šiandien iš prancūzų zonos! — norėdamas nukreipti šneką nuo tos jam nemalonios temos, paklausiau vyrą.

— Čionai netekti lietuvių statuso reiškia būti įjungtam į lietuvių ūkį! — atsėdė trumpai nusispiovęs per šulinio rentinį.

— Tai labai puiku, dėl ko gi mes tiek metų Augsburgi ir Fellbachė šaukdavom planuotojų suvažiavimus?

— Bet štai kas sivilina padus: dvejus metus aš neturėsiu teisės nei rinkti nei būti renkamas! Gera! dar, jeigu į Steigiamąjį Seimą neatėis mano partija kaip laimėtoja, tuomet galėsiu dar prisiglaudęs lindėti centro komitete, užgulsu su barzda ant instrukcijų, bet jeigu staiga mūsų šalis, bac, ir gauna daugumą? Kaip aš galėsiu rodytis viešumoj? O pozicija užbadys pirštais: va, tai tas pats, kur Svei-

ningeno lagery tautiečius iš butų mėtė į rūšis!

Tokių šmaikstelių vyrų kieme siuvinėjo ne jis vienas; tai buvo išskyrinuosieji visų partijų CK aktyvistai — demagogai, kurie ir čionai vis dar rodė vienas kitam liežuvius, drabstėsi šiukšlyno atmatomis ir, sugniaužę kumščius, grasino, sakdami: palauk tu, velnio išpera, tegu tik aš atgausi statusą, o tuomet parodysiu, kaip atsiranda gegužės sėklės!

Nors ir įdomu būtų išklausyti visas jų bėdis, pridirbtas Vokietijos stovyklose ir patirti, kas kokios spalvos emigracinius lapelius pasirašinėjo, bet tuo metu gimnazijos kiemo patvory pasigirdo graudulingas aimanavimas:

— Svajonau dar kartą pamatyti savo mylimą tėvynę! Ir, štai, pagaliau, grįžau su pavasario paukščiais! Ai man, tėvynės taip ir nematau, nors ir rankom apčiuopiu! ai — ai —

Aimanuotojas tiesą kalbėjo, nes jo abidvi akys, begyvenant Venecueloj, buvo jau apvilktos gyvatės oda, o nuo paslėptųjų žalkčio sriegais luposi audiniai, nes raupsai baigė apimti visą jo kūną.

— Tautietė, — šakau jam, — dėl ko gi grįžti tėvynėn toks palūžęs?

— Broli lietuvi, jeigu kas bent vieną žodelį būtų švelpterėjęs, prieš man užsi-rašant į Venecuelą, — ai — ai, — vaivojo raupsuotasis.

Taip, besiaiškinant su palūžėliu, pro šalį neramiais žingsniais dulkterėjo tautietis ir pamatęs naują klausytoją, ėmė skųstis:

— Nepralindau, dėjo trejus metus be statuso! Dėl to kad nustoju teisės rinkti ir būti renkamas, aš spiaunu, — mane visuomet tikti skirdavo, — bet trys metai be tarnybos, be algos, be švenčių priedų, — na, pasakysiu, geriau jau, štai šitam tautiečiui patvory.

— O kas gi pačiam bus parišęs akmenį po kaklu, jei, žinoma, ne paslaptis? — paklausiau vyrą.

— Niekam ne paslaptis, kad tarnavau įkurdinimo Valdyboj, — atsakė jis, dairydamsis į visas puses, bet raupsuotasis vis tiek į išgirdo ir dar likusiom ant

Rašo Pulgis Andriusis

šlaunų mėšomis pašoko ant kojų, graibydamos ora.

— Ak tai tu ir būsi tas?

Užvirė nelygios kautynės, bet įkurdinimo vyrukas šmaikščiai įlindo į minią, o pallegėlį pirmoji pagelba nuvėžė į Klaidėdos raupsuotojų ligoninę, kuri per karus buvo aptustėjusi, o dabar vis papildoma naujais sugrįžėliais iš šiltųjų krastų, o kažkuriuo transportu atgabeno tenai ir vieną įkurdinimo Valdybos tarnautoją, ir taip pat vieną kompaktinės emigracijos skelbėją, kuris, negavęs, jokio lapuko, turėjo pats išvykti į Nikaragvą ir ten jau po dviejų savaitių apako.

Antrame gimnazijos aukšte, pedagogų tarybos kambaryje vis dar įtemptai vyko skryningas. Iš ten į kiemą klegėjo tautiečiai, gavę lietuvių statusą, aprūpinti visom indekso kortelėmis, nors ir jų tarpe pasitaikydavo vienas kitas išvietintas, pakabinęs nosį, kurią laikydavo aukštai iškėlęs tremtyje, tarnaudamas Unroj, IRE, PCIRE ir kitokiuose komsi — komsa.

Tuo metu pareigūnai paskelbė tautiečiams, kad atsilankytų į susirinkimą, kuriame padarysis pranešimą IRO misijos ryšių karininkas, atvykęs iš Vokietijos kviesdamas visus repatrijuoti į buvusias kilmės stovyklas trijose vakarinėse zonos. Atsilankymas, girdi, nepriverstinas, bet Laikinosios Lietuvos vyriausybės pareigūnas būsią nepatogu, jei niekas neatėis į susirinkimą.

Į didžiulį gimnazijos salę suėjo tik keliolika sugrįžėlių tautiečių, kurie buvo visi labai kariningai nusiteikę, aiškiai matyti, rengėsi draskyti antpečius. Ant vieno lango stovėjo išdėstyti davinys, kurių skyrė Laik. Liet. Vyriausybė savanoriškai repatrijuojantiems ir savo kilmės lagerius Vokietijoje. Davinys buvo skiriamas 30 dienų: didelis kaip suspara kilmės sūris su kmynais, du kilogramai rūkytų lašinių, skilandis, kaimiškos dešros, miltų maišelis, du pusbonkai valstybinės, du agurkai ir 20 pokelių popirosų „Kir“.

Lietuvių policininkų, apsiginklavusių automatais, lydimi netrukus salen įėjo du pirmojo laipsnio IRO karininkai, abudu Benelukso tautybės. Įlipę scenon jie

šnekėjo, girdi, yra pavojus, kad iš Vokietijos lagerių per kelias dienas išbėgius tremtiniais, Jungtinės Tautos gali išvaikyti ir pačius IRO tarnautojus, o jie dar ne visi baigę savo pasistatytį namus, kai kurie dar iki šiol nesusipirkę automobilį. Patsai šnekėtojas jau įsigijęs vištų farmą, bet dar neturįs pinigų jai aptverti tinkline tvora. Taigi, visi grįžkite į savo lagerius, nes gausite nemokamą kelionę pirmą klase, sanitarinę globą ir 30-čiai dienų pakietą, kuri čionai matote. Brazilijos, Čilės ir kitų valstybių įkurdinimo komisijų tarnautojai taip pat maloniai kviečia jus, nes dėl plano neįvykdymo jiems gresia kalėjimas ir skurdas, taigi jus visus ne tik tučiuojau be afidevitų išgabens lėktuvais, bet, nuvykus vieton, ir tuos lėktuvus padovanos jums į amžiną nuosavybę.

— Ar galima paklausti? — piktai sumbumbėjo vienas tautietis.

— Su didžiausiu malonumu atsakysime tamstai! — atsakė karininkas.

— Taip, mes grįšime į lagerį kad vėl atskaitytumėt 70 markių iš algos, ką? — gaudeno tautietis.

— Ką jūs kalbate, — leiskite paklausti, — dabar visi gausite ir mėnesį po 500 markių už tai kad nieko nedirbsit ir dar mokėsimė po 1500 markių tiems, kurie per visą dieną nė karto neatsikels iš lovos! — šnekėjo karininkas, įteikdamas paklausėjui IRO raštišką garantiją.

Dar daug buvo piktų paklausimų, po to salėje kilo triukšmas, kažkas pečiu pastūmė vieną karininką ir policininkai paskubomis turėjo išlydėti agitatorius iš salės į mašiną.

Ir vis dėl to, pasinaudodami nakties tamsa, keli tautiečiai, dairydami per petį, nuslinko su čemodanais į IRO misijos kontorą Eitkūnuose. Jų tarpe buvo išskyrinuosieji visų partijų demagogai, slapiavardžiai laikraščio korespondentai, viena paleistuvė ir vienas kriminalistas, kuris, girtame stovyje garsiai ginčijosi repatriacijos būste, kad net buvo girdėti Lietuvos pusėje:

— Man vistiek, ar vokiečių ar lietuvių kalėjime, bet jeigu pakietėly bus papirosai „Kir“, o ne cigaretės, „Diplom“ tai einu ir sėdū į Kybartų dželą!

Po kurio laiko ir jis nutilo, matyt, IRO karininkai patenkino jo prašymą.

Apie gyvenimą Prancūzijoje

Prancūzija iš apačios

Graži Prancūzija. Ji traukia daug turistų ir savo pajūrio vasarvietes, kalnus, šventas vietas ir karo išraustus laukus. Mūsų tautiečiams, tituluojamiems DP, ji įdomi, kaip arčiausia šalis, kur galima susirasti darbo ir duonos. Tad norėtume truputį pasidalyti išpūdžiais su maloniais skaitytojais, kaip atrodo Prancūzija, kaime gyvenant ir turint reikala tik su kaimiečiais ir darbininkais. Iš anksto atsiprašau, kad neu matęs visos Prancūzijos ir noriu apibūdinti tik tą provinciją, kur tenka jau ketvirtus metus verstis. Ji vadinasi žemųjų Pirenėjų departamentu su Pau centru. Pau žinomas kaip žiemos vasarvietė su garsia Henriko IV pilimi, totalizatoriumi (arklių lenktynėmis) ir kazino. Tai vienas iš švariausių Prancūzijos provincijos miestų.

Gyventojų daugumą čia sudaro baskai. Jie gyvena Pirenėjų kalnuose Prancūzijos ir Ispanijos teritorijoje. Iki šių dienų yra išlaikę savo kalbą, moteriškus tautinius rūbus ir liaudies dirbinius. Periodinės spaudos neteko pastebėti. Nutautinimas, eina per mokyklas, dievnamius ir miestus. Jaunimas beveik visur vartoja dvi kalbas: savo tautinę ir prancūzų. Senesnės kartos žmonės ne visi moka prancūzų kalbą. Tautinės neapykantos vieni kitiems neturi. Kaip visur, taip ir čia kaimas pasirodė atspriausias nutautėjimui.

Zemė kalnuota, apaugusi miškeliais, o atšlaitės ir lygumos turi gilų ir kalnų suplautos maišytos žemės pralaidų dirvožemį, kuris yra gana derlingas.

Kritulių iškrenta dūsyk daugiau negu Lietuvoje. Daugiausia lyja rudenį, žiemą ir pavasarį.

Klimatas gana malonus, ypač rudenį. Žiemos kaip ir nėra. Jei kartais pašala iki 5—7 laipsnių, tai tik naktį. Dieną šaltis ir sniegas pranyksta.

Okininkai smulkūs, daugiausia gyvena kaimuose, žemę valdo atskirais gabalais, išmėtytais po visą lauką.

Trobesiai akmeniniai ar cementiniai, labai sukišti į krūvą. Kraštas, kuris nuo senų laikų karo veiksmų nėra matęs. Tad jokių sugriuvimų nėra.

Zemės dirbimas labai primityvus. Aria, sėja, ekėja beveik tą pačią dieną. Geresni ūkininkai kartais privoluoja arimą sunkiu volu. Rudens arimo nepripažįsta, nes, sako, lietus išplaua trąšas. Per spaudą ragina iš rudens žemę arti, bet konservatyvūs ūkininkai nelengvai tam pasiduoda.

Su piktžolėmis ir daržininkai menkai teko kovoja. Nuėmus daržovės piktžolės nuplūna, duoda mėšlo, aparia ir vėl sodina.

Prancūzai teigia, kad šis kraštas daugiausia yra atsilikęs žemės ūkio kultūros atžvilgiu, kiek čia yra tiesos, sunku pasakyti.

Ūkio kryptis gana maišyta. Prie miestų pagrindines ūkininko pajamas sudaro daržas. Be daržovių beveik kiekvienas ūkininkas kultivuoja gėles pardavimui.

Javų pagrindinė kultūra kukurūzai, bet taip pat sėja kviečius, avižas, rugius ir miežius.

Iš šakniavaisių daugiausia augina ankstyvasias bulves. Runkeliai menki ir nedaug auginama. Po bulvių sėja turnipsą, kurį vartoja maistui ir gyvuliams.

Piešos derlingos, tik vėlai sienuojamos. Norima daugiau seno masės turėti. Dobilų nedaug sėjama.

Gyvulininkystė dabar labiau plečiama. Galvijų, sako, dabar laiko dvigubai, negu prieš karą. Ūkininkai į juos žiūri, kaip į pastovią valiutą. Karvių pieningumas apie 700—1000 l per metus. Karvės maišytos ir

jokios žinomesnės veislės persvaros neturi. Netiki, kad danai 3000 l produkcijos karvę laiko menka. Kas yra pieno riebumas, menkai tenvokia. Pieninės daugiausia privacijos, ir surinkimas pieno neįspėstas. Toliemni nuo miesto ūkininkai superka jaunus veršelius ir juos pienu maitindami paruošia mėsa.

Galvijai yra pagrindinė traukiamoji jėga. Jautėliai ir karvėmis atlieka beveik visus ūkio darbus. Arklys laikomas išvažiavimui ir lengvoms darbams, kaip sieną grębti, kaupiamiesiems ravėti ir tt. Visi žemės dirbimo įrankiai jungui pritaikyti. Tai pigu, bet gaisatis be galo didelė.

Kiaulės laiko tik savo reikalams. Kalnuose daug auginama avių.

Paukščių auginama gana daug: vištų, ančių ir žąsų. Daugiausia maišytos veislės. Vištų dėslumą vertina pagal kukurūzų derlių. Jei kukurūzai užderėjo, reiškia — kiaušinių bus.

Sodininkystė, galima sakyti, apvertkinoje padėtyje. Klimatas tinka ne tik vaismedžiams, bet ir vynuogėms. Bet sodai apleisti ir negausūs. Vaisiai visuomet gana brangūs. Pietų klimatas labai palankus vaisių kėnkėjams, o su jais beveik nekovoja. Tad vaisių gana daug pranyksta be naudos. Kai pavų kriaušės labai išauga į aukštį, tai ją nuplūna per pusę ir leidžia naujoms šakoms augti. Vaisių nuo medžių daug kas neraušo, o laukia, kol jie patys nukris.

Okininkavimui sąlygos labai geros. Jei ne du, tai pusantro derliaus visuomet galima turėti. Daug daržovių sodinama iš rudens. Pvz., kopūstus, kalafiorus, svogūnus, morkas ir tt. Kapčiai daržovės saugoti nuo šalčio nereikalingi, jei kas ir apšala, tai greit žemėje vėl atsigauna.

Okiniai kooperatyvai veikia, bet nepopuliarūs ir ekonominiame gyvenime didelės reikšmės neturi. Vartotojų kooperatyvai yra partijų įtakoje.

Okininkų luomas mažiausiai organizuotas. Nors 45% gyventojų verčiasi žemės ūkiu, bet parlamente ūkininkų partija vos kelis atstovus turi iš 500 atstovų. Bendrai toną duoda miestai.

Jei vaikas išaina menkiau apsirėdęs ar mažiau judrus, tai gauna „paysan“ (kaimietis) vardą.

Darbo tempas nedidelis. Viena, kad traukiamoji jėga (karvės) jėta, antra, pietų saulė neleidžia per daug smarkauti. Kitataučiai ūkininkai patenkinti.

Darbo laikas žemės ūkyje nenormuotas ir neturi tradicijų. Priklauso nuo ūkininko. Jei tu daug šiandien nudirbai, jis pasakys gerai, bet paklaus, gal tu rytoj dar daugiau galėtum padaryti?

Atlyginimo minimumas yra nustatytas bernui 3000 fr. mėnesiui, bet jo niekas ne (Nukelta į 7 psl.)

100 milionu avių

MOSŲ SPEC. KORESPONDENTO AUSTRALIJOJE

Europoje, ypač mums, Australija yra daugiausia žinoma kaip kengūrų tėvynė ir aviganų kraštas. Tiesa, kengūrų čia netrūksta ir jų medžioklė yra vienas iš populiariausių sportų, o apie Australijos avis šiandien noriu plačiau pakalbėti.

Vilnos kailių svyravimai tarplautinėje ir vietos rinkoje gan stambiomis antraštelėmis skelbiami visoje čionykštėje spaudoje. O tai jau rodo, kad ši ūkio šaka kraštui yra svarbi. Australijoje šiandieną yra apie 105 milijonai avių, nuo kurių kasmet nukerpama iki vieno milijardo svarų vilnos. Vadinasi, vienam gyventojui tenka 14 avių, jei prisiminus, kad žemės ūkyje (ne vien tik aivių ūkyje) dirba tik apie 330.000 žmonių, šis santykis dar labiau imponuoja.

Lietuvis ūkininkas be kruopštesnio vietos sąlygų ir metodų pastudijavimo, vargiai galės avių ūkį čia vesti. Šia proga norėčiau įspėti visus besiruošiančius emigruoti Australijon ir čia pabandyti savo laimę žemės ūkyje. Pačios žemės čia netrūksta. Jos galima lengvomis sąlygomis ir nebrangiai įsigyti. Valstybė naujakurius remia ir proteguoja, žemę parduodama ilgam, keliasdešimt metų trunkančiam išsimokėjimui ir dar duodama paskolų bei pašalpų. Bet nereikia pamiršti, kad ta žemė nekultivuota ir dar niekados plūgo nematęsi! Jei ir ši kliūtis būtų nugalėta, iškyla kita. Sritys, kuriose lengvomis, virš minėtomis sąlygomis žemę galima įsigyti yra sausos, ypač, palyginus, labai menkais krituliais. Jei ne ypatingos priemonės, daug ūkių žlugtų. O tos priemonės, tai didžiulės kūdros ir kanalai, kuriuose surenkamas lietaus vanduo ir sausmečių žemė drėkinama. Bet nežiūrint ir šių priemonių, vandens stoka dažną naujakurį sužlugdo. Teko sutikti ne-

vieną seniai atvykusį imigrantą, kurie bandė savo laimę žemės ūkyje, bet sausros juos nugalėjo, o jų investuotos sutaupos žuvo. Bet kiti, kurie atsargiau šios srities griebėsi, o svarbiausia, prieš griebdamiesi nuodugnai ištyrė vietines sąlygas, šiandien įsitvirtino ir visai neblogai verčiasi.

Iš kitos pusės, žemės apdirbimas ir paruošimas čia reikalauja daug mažiaus pastangų kaip pas mus. Apskritai, visur dirbama mašinomis ir traktoriais ir retai panaudojami arkliai. Kertamos tik javų varpos, o stiebai sudeginami ant lauko. Šiandien čia nevertinami, o pelenai trešia žemė. Ūkiai dideli. Mūsų dvarininkas čia būtų laikomas mažžemiu. Pagaliau, reikia pasakyti, kad visas žemės ūkis yra labai specializuotas. Atskiri ūkininkai tesiverčia tik viena kuria šaka: javų auginimu, sodininkyste, raguotųjų avių ūkiais.

Nepaprastu savo didumu išsiskiria avių ūkiai, čia vadinami sheep station — avių stotimis. Jos siekia dešimtis tūkstančių kvadratinį mylių! Be abejo, šie milžiniški plotai nėra asmeninė avių auginatojų nuosavybė. Tai juk būtų tiesiog valstybės valtybė. Iš valstybės šie plotai jū yra nuomojami 99 metams. Vidutiniškai vienai kvadratinei myliai tenka 1—2 avys. Šios tūkstantinės jų bandos laisvai ganosi ir palyginus menkai prižiūrimos. Avių stotys nuolatiniškai tedirba keli žmonės, kurių svarbiausia pareiga yra prižiūrėti aplink savo teritoriją apvestą tvorą, kad avys nepabėgtų. Kai ateina vilnų kirpimo sezonas, iš vienos stoties į kita važiuoja specialios kirpių grupės. Jie kerta avis su mašinomis ir yra apmokami akordiniai. Prityrę kirpikai sezono metu uždirba didelių pinigų.

Bet būtų klaidinga manyti, kad avių ūkis, tai labai nesudėtinga ir tiesiog pasakiskiai pelninga sritis. Teko girdėti kalbant, kad vilnų gamybos kaštai Australijoje yra žemiausi pasaulyje. Ir vis dėlto, avių auginatojai juri eilę rūpestių, kurie pareikalauja ne tik darbo, bet ir išlaidų. Taigi, apie pasakiškus pelnus kalbėti netenka, nors pajamos, prisiminus stotį diduma, yra ir nemažos. Pavyzdžiui, netoli mano gyvenamos vietos yra — australų akimis žiūrint — „nedidelė“ stotis, turinti „vos“ 6.000 avių.

Didžiausias avių auginatojų rūpestis yra jau minėta vandens stoka. Kaip su tuo kovojama, jau rašiau, bet reikia pabrėžti, kad tokiom tūkstantinėm kaimenėm vandens reikia nemažai, vadinasi, reikia didelių rezervuarų ir nuolatinių jų priežiūra. Kitas rūpestis, tai triušiai. Jie taip pat „imigrantai“ arba jų palikuonys, nes pirmieji triušiai buvo atvežti iš Europos. Dabar jie taip išsiplėtė, kad milijonai jų laisvai laksto po Australijos dykumas. Sausose srityse žolės, aišku, nėra per daug, todėl triušių masės avių auginatojus sudaro nemaža vargo. Jau vien tik dėl triušių yra stropiai prižiūrimos apie avių stotį teritorijas šimtais mylių nusitęsusių tvorų. Bet tos tvoros neapsaugo nuo kitos blygybės: vienintelio Australijos plėšriojo žvėries, laukinio šuns — dingo. Avių kaimenės nuo siautėjančių dingių dažnai žiuriai nukentėja. Tiesa, daug jų jau išnaukinta, bet ypač Vakarų Australijoje šitie šunys vis dar yra avių auginatojų pabaia. Už šimtą dingių valstybė net moka premijas.

Tai tiek ši kartą apie Australijos žemės ūkį. Romualdas Marius.

Prancūzija iš apačios

(Atkelta iš 6 psl.)

Kontroluok. Šiuo metu viešiniams moka iki 6.000 fr. per mėnesį.

Mityba mūsų tautiečių nėra įdomi. Čia moterys labai pagarboje, ir jos valgyti ne-verda kasdien, arba dusyk dienoje. Tik pa-šildo. Stribos pripažįsta tik vieną, pa-švairinti nemoka. Visur ir visada vartoja raudoną vyną. Ji laiko kaip maistą. Ir tą geru ūkininku laiko, kur duoda daug vyno. Baltąjį vyną d. labiau brangina, bet čia jau ponų gėrimas.

Socialinis draudimas gerai organizuotas, ligonių kasos patarnauja dirbantiems li-gos atveju, o šeimų draudimo kasos moka vaikų ir šeimų priedus. Jei, pvz., darbinin-kas uždirba pas ūkininką 3.000 fr. per mė-nesį ir turi 3 vaikus, o žmona nedirba, tai šeimos priedo raus iš kasos apie 9.000 fr. Už vieną vaiką mažai moka. Vyriausybė nori gimimų skaičių pakelti ir po karo įve-dė šią naują tvarką. Ūkininkai irgi išsi-tarnauja pensijas. Vyrai, sulaukę 65 m., o moterys — 60 metų, gauna pensijas. Socia-linis draudimas dabar veikia ne tik mies-tų ir fabriku darbininkams, bet ir žemės ūkio darbininkams.

Pramonės darbininkams darbo laikas 8 val. dienoje. Ten jie susiorganizavę stipriau-į profesines sąjungas, kurios dabar pasida-rė valstybės valstybėje. Profesinės sąjungos diriguoja visiems streikams. Jos reikalauja

atlyginimų pakėlimo, darbininkų klasifika-cijos išlyginimo, o kai nesutaria, išeina streikuoti. Streikuoją, kas tik netingi. Net policija buvo sustreikuoti. Dabar, berods, priėmė įstatymą, draudžiantį policijai strei-kuoti. O kai akcizininkai buvo sustreikavę, tai rūkoriai paliko be tabako.

Pramonės darbininkų padėtis geresnė. Jo darbas aiškus, atlyginimas pagal lente-lę. Dėl to bėgimas iš kaimų į miestus di-dėlis. Per paskutinį dešimtį metų kaimo gyventojų sumažėjo beveik milijonu.

Gyventojų nuotaikos įvairios. Nors yra įprasta visas negeroves, streikus versti ko-munistams (jie vadovauja „gausingiausiomis prof. sąjungoms), bet iš tikrųjų visų bėdų kaltininkas yra nismukes frankas. Jo men-ka įperkamoji galia išmuša visus iš pu-siausvyros. Prancūzai nori šiandien gyven-ti. Kas bus rytoj, daug galvos nekvaršina. Kaip tik šiandien, kad ir kiek jis uždirbtų, per daug nėra. Apskritai galima pasakyti, kad franko įperkamoji galia yra 100 fr. — 1 Lt. Jei bernas gauna mėnesyje 30 Lt al-gos, ką jis gali nusipirkti. Arba jei darbi-ninkas gerai uždirba — 15.000 fr., t. y. 150 Lt. Suprantama, kad iš tokios sumos nieko negali sutaupyti, nors ir labai mokėdamas gyventi.

Oficialios įstaigos svetimąsiu traktuoja lygiai ir be priežiūros, bet gyvenime to nėra. Tu būsi nustumtas į juodesnį, sunkesnį darbą ir menkiausiai atlygintas. Čia sovini-zmas mandagia forma labai gerai gyvuoja. Į svetimą žiūri su nepasitikėjimu ir jei kas blogo buvo ar atsitinka, tai vis kalti svet-imaliai. Gen. de Gaulle pravažiuojant pro Pau ir jam kalbant kažin kas suriko „demokratija“. Tuojau tas vyrukas buvo apšauktas svetimšaliu ir apkultas. Vėliau jis per laikraštį teisinosi. Privachuose pasikal-bėjimuose darbininkai nesigaili gerų epitetų kitataučių adresu paleisti.

Prancūzai paskutiniu metu dažnai rašo laikraščiuose, kad visoms negerovėms pašalinti jiems trūksta valstybės vyro, kuris vi-sus sukoncentruotų, suvienytų ir išvestų iš to ekonominio chaoso.

K. JECIUS

Gerb. Bičiuli
žurn. Blazą Henriką,
jo žmonai mirus, giliai užjaučia
Liet. Tremt. Stud. Varpininkų S-ga

Kolegal
Henrikui Blazui,
jo žmonai MARIJAI mirus, reiškiamė
užuojautą.

Marija ir Pulgis Andriusiai

ATITAIŠYMAS

VLAČko įgaliojimo ir VLAČUD nario A. Meško laisvė redakcijai („Mintis“) Nr. 107 (490) išibrovė korektūros klaidą. 2 p. turi būti: ... vadovaujantis VLAČko deklaratcija iš 1946 m. birželio 11 d.

Keltinė aplink DP stovyklą

(7)

Skaitytojų nuomonių medžioklėje

„Minties“ laikraščio 500 numerį išleidi-mo sukaktis davė progą pasikalbėti su eile stovyklos gyventojų — „Minties“ skaityto-jų ir patirti įvairaus išsilavinimo žmonių nuomones apie šį laikraštį. Spaudos į stovyklą atėjimo dienomis stovyklos pašto du-rys jau nuo ryto interesantų gausiai varstomos su klausimu: „Ar jau yra?“ Ir kai pro stovyklos vartus įlinguoja kumelaitės traukiančia geltona pašto karieta, stovyklos gyventojų „Nojaus arka“ vadinama, pašte darosi nemaža spūstis besiekiančių pirmiau-sia gauti laikraštį, ir čia geriausiai gali atpažinti „Minties“ skaitytojus, kurių šioje stovykloje yra daugiau, nei kitus laikraš-čius skaitančių. Reikšia, „Mintis“ pirmąja.

Atsiramęs prie pašto augančios eglės stuomens pradinės mokyklos mokytojas godžiai bėga akimis per laikraštį.

— Kas jautiausiai „Mintiję“ įdomiau? — klausiu skaitytoją.

— Žiūriu: vetuos dar karta Višinskis Saugumo Taryboje ar ne? Stai kas pirmoje eilėje rūpi. Brolūk, tvirtinu, nuo Berlyno pareis: bus karas ar ne. Matysi.

— Reikšia, pirmoje eilėje politika įdo-maujatis?

— Savaime suprantama. Todėl ir „Minti“ prenumeruoju, kad joje plačiausiai ši sritis liečiama.

Pakeičiu iš pašto prisiveju tūlą karį, žengiantį koja už kojos ir besistengiantį suvaldyti vėjo blaškoma laikraštį. Ir tas įsi-gilinęs į pirmąjį „Minties“ puslapį.

— Tai politikoji, — sakau.

— Reikia, prieteliau, nes nuo to šiandien ir mūsų gyvenimas ir ateitis priklauso. Va, kopojsi žodžiais, o kada prie veiksmų prie-eis? Nusibodo. Tegul greičiau jau vėlnia-va prasideda, tai ir mes pajusim žemę po kojomis ...

— Sakysite, kokia bendra nuomonė apie „Minti“?

— Turiu pasigirti, kad „Minti“ skaitau nuo jos įsikūrimo dienos, ir pažanga, ku-rią padarė šis laikraštis, mane stebina. Nors moku kelias svetimas kalbas, tačiau greitai „Minties“ informacija yra tiek pakan-kama, kad svetimų kalbų laikraščių nereik-čia skaityti.

Teislininkas, užklyptas panašiu klausimu, aiškina:

— Pilna informacija, platus vidaus gyve-nimo pavaizdavimas, aktuali „Akimirsnų kronika“, įdomi atkarpą, kultūrinis priedas, — štai priežastys, dėl kurių aš pasirinkau „Minti“, kai po valietos reformos reikėjo apsisiti tik ties vienu laikraščiu.

Siuvėjas nuo Kibartų pasakoja:

— Kai ejo stovyklos biuletenis, prenume-ravau jį, nes visos žinios dar šiltos pasiek-davo. Jam sustojus, likau prie „Minties“. Kodėl? Randu daugiausia žinių, o ir šiaip pasiskaitymo netrūksta.

— Skaitote „Akimirsnų kroniką“?

— O kaip gi neskaitysi: ji dažnai trump-pai, bet drūtai „užvažiuoja“ ten, kur to reikia.

Prie bloko laiptų saulutėje būrelis miš-kaikių pagrindinai skaito „Minti“ ir bendras išvadas daro. Pasiteiravus, už „Minti“ šie argumentai: už tą patį, kaip ir kitų laikraščių, prenumeratorus mokesį — didžiausias laikraštis, naujausias žinios.

„Biskų mažai apie Lietuvą žinių“, sako vienas iš būrio. „Ir apie Ameriką daugiau ga-lėtų rašyti“, prideda kitas.

— Ką pasakysite apie „Minties“ užimtą poziciją taip vadinamos vidaus politikos atžvilgiu? — teiraujos įvairių pažiūrų asmenų.

— Ar nebereikalingas ugnies kursymas? — „Taip ir reikia: atvirai, tiesiai, be vinyojimų į vatą.“

„Laikraš-čio pareiga kovoti su politinėmis negerovė-mis, bet kovoti garbingai, o ne toliau lin-

Ingolstadtas. S. m. spalio 29 d. Ingolstad-te įvyko Kultūros Fondo Steigiamojo Komiteto posėdis, kuriame buvo apsvastyta vi-sa eilė klausimų, liečiančių mūsų aktualiu-sius kultūros reikalus.

Tarp kita ko, buvo nutarta — suaktyvinti Kultūros Fondo skyrių steigimą Vokietijoje. Vakarinėse zonosse jau veikia keliolika Fondo skyrių. Netolimoje ateityje, dar kiek padidėjus skyrių skaičiui, numatoma šaukti atstovų suvažiavimą, kurio uždavinys bus suorganizuoti pirmąjį Kultūros Fondo or-ganizacijos apygardą.

Toliau plačiai buvo aptartas reikalas plėsti Kultūros Fondo organizacijos tinklą mūsų užjūrio kolonijose. Kultūros Fondo Steigiamasis Komitetas jau yra užmezgęs ryšius su kai kurių mūsų užjūrio kolonijų kultū-rininkais. Plečiant Kultūros Fondo veiklą lietuvių kolonijose, buvo nusistatyta laiky-tis principo, kad prie to darbo būtų pri-trauktos vietinės kultūros, o kur tokių dar nėra, ir bendruomenės organizacijos. Per tokias organizacijas Kultūros Fondo tinklo organizavimas būtų spartesnis, nes vietinės organizacijos, turėdamos savo skyrių tinklą, gali greičiau ir efektingiau prieiti prie savo visuomenių ir savo iniciatyva bei autoritetu gali sėkmingiau prisidėti tiek prie Kultūros Fondo idėjos išpropagavimo,

Darbo kuopos vyrai pasigenda kultūrininkų

Zeisheimas. Spalio m. 25 d. mūsų darbo kuopą aplankė literarinis kabaretas „Klum-pė.“ Nors programa ir skystoka buvo, ta-čiau darbo kuopos vyrai aktoriams yra dėkingi, nes mūsų kuopą retai kas teaplan-ko ir, nors vyrai tik valandą prieš spektaklio pradžią grįžė iš sunkaus darbo, ji gausiai aplankė.

Ta pačia proga noriu pabrėžti, kad apla-mai mūsų kultūrininkai mažai domisi vy-rais kuopose. Tą patį reikia pasakyti ir

Pasisekės „Aušrinės“ koncertas

Diepholzas. Naujomis balsinėmis įėgomis naujoje vietovėje sustiprėjusi ir parengusi naujų dainų „Aušrinė“, spalio mėn. 24 d. stovyklai surengė gražią pramogą. Nors koncertą rengė „Aušrinė“, tačiau jo pro-gramą ne ji viena atliko. Koncertą pradėjo naujai suorganizuotas Gimnazijos mergai-čių choras. Po to pasirodė gražiai parengti šokiai: vienas tautinis ir „žirėninkų“ šo-kiai (R. Pakimaitė ir G. Origaravičiūtė). A. Čaplinskas solo sudainavo dvi dainas, akordeonu solo grojo V. Jankus. Naujai susitvėręs kvartetas (A. Čaplinskas, V. Lio-rentas, Pr. Zaranka ir B. Pakštas) pasirodė su gausiu savo repertuaru, publikos pri-

vesti net kelis kartus bisuoti. Antrąjį kon-certo dalį atliko pati „Aušrinė“: pirmą vy-rų, o pabaigai — mišrus choras, gerai skambančių sąstatu, atkleisdamas mūsų lietuviškųjų dainų grožį. Chorus parengė ir vadovavo Mykolas Liuberskis. Akompona-vo Diepholzo Musik-Direktor A. Schalleris. Koncerte atsilankė ir svečių iš vokiečių bei anglų tarpo. Netrukus „Aušrinė“ žada su-ruošti koncertą Diepholzo mieste, tuo no-rėdama platesnę vokiečių visuomenę supa-žindinti su lietuvių dainomis ir stovyklos menine veikla. S. N.

DAIL. J. PENCYLA Į KOLUMBIJĄ

„Minties“ artimas bendradarbis dail. J. Pencyla šiomis dienomis išvyko per Pary-žį į Kolumbiją. Prieš išvykdamas ilgesnį laiką buvo apsiostojęs Paryžiuje ir iš ten dar prisitūstė šiam suaktyviniam numerui pirmam puslapiui įvinę. Linkime mūsų bendradarbiui geriausios sėkmės tolimoje Kolumbijoje.

ATLEIDO UZ NESĄŽININGUMĄ

Teko patirti, kad už nesąžiningumą savo pareigose iš IRO H. Q. dirbančiųjų stovyk-los atleista keletas vadovaujančių mitybos tarnautojų.

LIETUVISKAI — ANGLISKO ŽODYNO REIKALU

Gerb. visuomenei pranešu, kad V. Pete-ratio Lietuviškai — Angliską žodynas, apimantis virš 30.000 lietuviškų žodžių, arti 600 pusl. normalios knygos (21x15 cm) for-mato, gerame popieruje ir kietai įrišas, išėis šių metų gale.

Žodyno kaina (1 egz.) 18,40 DM tik mū-sų prenumeratoriams, kurie iki š. m. lap-kričio mėn. 15 d. minima žodyną užsis-akys ir tuo prisidės prie greitesnio jo iš-leidimo, gi perkantiems žodyną jau išėis iš spaudos, kaina bus didesnė. Prenume-ratoriais skaitomi įmokėję nemažiau 10 DM iki š. m. lapkričio 1 d.

Numatantieji greitai laiku emigruoti įmo-kėję visą sumą ir 1,50 DM persuntimo iš-laidų, žodyną gaus nurodytu adresu už-sieny.

Apie žodyno platintojus užsienyje bus pranešta vėliau.

Leidėjas M. Sutkevičius
München 9/Pilgersheimerstr. 21/1
bei Dr. Kalthoff.

625 metai Vilnius

Lietuvos sostinė

Ryšių su šiais metais įvykstančiu Vil-niaus įkūrimo 625 jubiliejumi rengiama

Vilniaus Paminėjimas - Aktas

Munchene — Lapkričio 6 d.
Schwab, Gmünde — Lapkričio 9 d.
H a n a u — Lapkričio 11 d.
Koncertinėje dalyje susitiko dalyvauti žymiausių mūsų meninės pajėgos ir S. BARANAUSKAS. Akomponuoja ir S. BARANAUSKAS. Akomponuoja kompozitorius — dirigentas JER. KA-CINSKAS. Paskaitą apie Vilnių skai-to arch. T. VIZGIRDA. Numatomos surinkti iš aukų pajamos skiriamos tremties mokyklos naudai.

Sportas

SPORTAS IR POLITIKA

Šiandien jau nėra jokia reikybė, kad ty-mūs valstybės vyrai yra buvę toki pat žy-mūs sportininkai arba nei ir dabar tebėra, nežiūrint į tai, kad savo kaste jie užima aukštas valstybines vietas. Vienas ryškia-sių pavyzdžių čia gali būti buv. JAV prezi-dentas Herbertas Hooveris, kuris ir šiandien užima svarbius postus ne tik Amerikos, bet ir pasaulio reikšminguose mitybos reika-luose. 1890 metais Hooveris priklausė tuo metu geriausiai Standfordo universiteto fut-bolo rinkinei ir buvo jos išdo globėjas. Tapes prezidentu, su savo klubu jis ryšių nenutraukė ir ne karta Baltuosiuose rū-muose matėsi Standfordo ekipa svečiuose pas prezidentą. Hooveris, be futbolo, mėgo tenisą, o vėliau ir žūklavimą. Kai jis, tapes prezidentu, organizavo ministerių kabinetą, jį buvo pakviesta ir žmonės, gerai pažį-stami sportiniam gyvenime, taip kad tą ka-binetą buvo pavadinę „sporto kabinetu“.

Hooverio įpėdinis prez. Franklins D. Roo-seveltas savo jaunystėje taip pat praktikavo sportą, kol liga privertė tai nutraukti. Jis buvo vienas iš geriausių Crotono mokyk-los futbolininkų N. Anglijoje. Ir vėlesniais metais Rooseveltas kaip futbolininkas ir bu-riuotojas buvo gerai žinomas.

Trygve Lie, JT generalinis sekretorius, yra vienas iš sportininkų, padariusių didė-lę karjerą politiniame gyvenime. Savo lai-ku Trygve Lie buvo neblogas ringo kovo-tojas. Spaudoje dažnai, kaip geras futbol-i-ninkas, buvo minimas dr. Josefus Gerb, ilga-metis Vienos futbolo sąjungos prezidentas, po šio karo tapes Austrijos teisingumo mi-nisteriu. Britų valstybės ministeris Mr. Phi-lipas Noel-Bakeris buvo išrinktas Archilles klubo prezidentu, o jaunystėje buvo vienas pirmųjų lengvaatlių. 1912 m. Stock-holmo pasaulinėje olimpiadoje jis startavo baigiamajame 1500 m bėgime, gi astūne-riais metais vėliau Amsterdamo olimpiado-jis laimėjo 1500 m bėgime antrąją vietą ir parsivežė sidabro medalį.

Eilė metų teniso gyvenime pažįstamas „Mister G.“ vardas. Tai yra ne kas kitas, kaip Švedijos karalius Gustavas V. kuris dar ir dabar, sulaukęs 90 metų amžiaus, retkarčiais paima raketę ir rankas. Būdamas 85 m., karalius dar dalyvavo tarptautinėse teniso varžybose. Jaunystėje karalius buvo geriausias tenisininkas savo žemėje. Balta-jame sporte jis buvo žinomas jau prieš 70 metų.

Tai yra keletas pavyzdžių, kurie rodo, kad geri valstybės vyrai gali būti nebloges-ni ir sportininkai, ir tuo sportas, kaip tau-tas jungiantis veiksnys, įgyja didesnę reikš-mę ir svarį tautų bendravime. (2lv).

SPORTINIS ISTORIJS

Teniso rungtynių metu Carlton City, JAV, vienas žaidėjas taip stipriai atmušė svedini atgal, kad šis sudaužė partnerio akinus. Viena stiklo šukė per akies obuolį įstrigo iki smegenų, ir, nežiūrint skubios operaci-jos, nelaimingai nebuvo galima išgelbėti: po 48 valandų sąmonės netekimo jis mirė.

Turkų ristikas Ismailis Jussofas savo kelio-nėje po Ameriką nepralaimėjo nė vienerių rungtynių, į pasaulį šis ristikas žiūrėjo per savo muskulų perspektyvą. Kadangi jis ne-sutiko tokio, kuris jį nugalėtų, ristikas iš savo turne sukrėvė gražią kapitalą. Už viš-ką jis labiausiai mylėjo aukšą ir ju paver-tė visus savo pinigais. Aukštinis žiedus ir aukso gabalus, iš baimės prarasti, jis ne-šiojo aplink savo tvirtą kūną, įsivėjęs į at-tinkamą diržą, ir šios vertybės sudarė apie pusę centnerio svorį. Grįžtant namo, „Ho-urgon“ laivas, kuriuo plaukė Ismailis Jus-sofas, nuskendo, o kadangi gelbėjimosi val-čių visiems keleiviams neužteko, tai turkas sau vietą laivelyje išsikoviojo tik tvirtais savo muskulais ir durklis. Tačiau ir laivė-lis apvirto, ir sunkusis turkas su savo auks-o gabalais neišsilaikė paskutinėje ringo kovoje su jūra ir nuskendo.

Tūlam Lozorui Pererui, Gvatemaloje, be-siruojant naujam plaukimo rekordui, į at-vara burną įplaukė žuvis; žymusis plaukė-jas, buvęs geras ir drąsus sportininkas, mi-rė iš išgąsčio.

Dantų gydytojas Henrys Fortas, gyvenas Moultrie mieste, JAV, darė visa, kad lai-mėtų sporto šventėje. Jis net pabarstė sa-vo batus pudra, kad tai įgalintų greitiau persiauti į sportinius batelius. Kai sporto aikštėje jis tai norėjo kaip tik padaryti, pa-juo, kad batų nuo kojų jis negali nufuoti. Pasirodo, vietoj pudros jis buvo pameš dežutę su dirbtiniu dantu klijų mišiniais ir jais pabarstęs savo batus. (2lv).

PASAULIO HORIZONTUOSE

Sveicarijos rankinio meistro vardą tre-čiai kartą iš eilės laimėjo Žuricho Grass-hoppers, baigminėse rungtynėse nugalėjęs skautų Winterthur 11-7.

Pan Amerikos teniso pirmenybėse Me-xico City amerikiečių mišrus dvejetas Do-rothy Head — Vega baigminėse rungtynė-se laimėjo prieš Landry — Drobny (Pran-cūzija, Čekoslovakija) 3-6, 7-5, 6-4.

Sheila Summers (P. Afrika) siore pirmeny-bėse, nugalėjusi Dorothy Head (JAV) 11-9, 6-2, tapo moterų grupės meistere.

Ledo ritulio rungtynėse, įvykusiose Paryžiuje, Racing-Club laimėjo prieš HC Zürich 7-5.

Rumunijos futbolo rinktinė Bukarė-šte pralaimėjo Vengrijos rinkinei 0-5.

Fausto Coppi (Italija) laimėjo 222 km ilgio dviračių rungtynes aplink Lombard-iją, nuvažiavęs šį nuotolį per 5:51:55 val. Antrąją vietą laimėjo italas Adolfo Leoni, trečioje — šveicaras Scheer. Pasaulio meis-teris Brick Schotte pasilikio 18. vietoje.

Prancūzijos rugby rinktinė nugalėjo Waleso rinktinę 12-9. Futbolo rungtynėse Waleso rinktinė pralaimėjo 1-3 Škotijos rinkinčiai.

Norvegijos futbolo meistris tapo Fre-derikstadas, finale nugalėjęs Sarpsborgą 1-0. Rungtynes stebėjo pats karalius ir 35.000 žiūrovų.

Pirmąjį po antro D. karo Vokietijos maratona laimėjo Bornas (FSV) per 2:49.4 val.

Britas Mac Ready pagerimo ligiūlinį ruso Borisio Timelmanno pasaulinį sklandy-mo rekordą beveik 25 km. — 366,7 km. (2lv)

Kinijos padėtis kritiška

Krito Mandžurijos sostinė-Mukdenas

Nankingas (Dena/Alp). Dėl Mandžurijos sostinės Mukdeno spalio 30 d. prasidėjo mūšiai lapkričio 1 d. pasibaigę komunistų laimėjimu. Vyriausybės daliniam nepasisekė prasiveržti į Jekolo provincijos pietvakarius. Jų nuostoliai siekia apie 200.000 vyrų.

Į komunistų rankas pateko dideli kiekiai karo medžiagos, kuri buvo gauta iš JAV vyriausybės kariuomenės paremtai.

Netekus Mukdeno visai Siaurės Kinijai ginti yra pasilikę tik Pekingo garnizonas ir kai kurie atskiri atramos punktai, kuriais disponuoja Kinijos vyriausybė.

Jau spalio 31 d. Mukdenas buvo visiškai komunistų kariuomenės apsuptas. Buvo pareikalauta vyriausybės dalinių kapituliacijos. Dėl miesto atidavimo yra kelios versijos. UP informuoja, kad vyriausybės daliniai kapituliavo, ir komunistų daliniai be pasipriešinimo įžengė į miestą, o AP teigia, kad lapkričio 1 d. mieste dar vyko kautynės.

Via vadovaujant vyriausybės valdininkais miestą jau pirmiau pabėgo lėktuvais arba automobiliais. Vyriausybės dalinių vadas gener. V. Lihuangas taip pat pabėgo. Teigiama, kad Ciangkaiseko įsakymu jis yra areštuotas ir bus perduotas teismui.

Ciangkaisekas, patyręs apie Mukdeno netekimą, Nankinge tuoju sušaukė karo tarybą. Jis į visą būklę žūrejo labai pesimistiškai ir pareiškė, kad

Kinija nuo karo pabaigos yra atsidurusi sunkiausioje krizėje. Kinijos pietinio karo išsprendimas per sekančias tris mėnesius.

Mukdeno netekimu yra prarasta visa Mandžurija ir kilusi grėsmė visai Siaurės Kinijai. Jeigu nebūs išlaikyta Siaurės Rytų Kinija, tai negalės būti ir nepriklausomoms Korėjos. Ciangkaisekas pareiškė, kad Kinija būtinai turi gauti pagalbą, kad aukreiptų nuo žemiosios 3. pasaulinio karo nelaimės.

Visą kaltę už pralaimėjimus Ciangkaisekas suvertė tiems, kurie komunistus remia iš užsienio.

Ciangkaiseko vyriausybės kariuomenės pralaimėjimas, pasak AP, prasidėjo jau rugpjūto 24 d., kai komunistai užėmė Činano Santungo provincijos sostinę.

Japonijos užsienio reikalų ministerija, pasiremdama grįžusių japonų informacijomis, pranešė, kad komunistai tai okenzyvai panaudojo 50.000 japonų karo belatvių.

JAV vyriausybės informatorius pareiškė, kad Kinijos tautinė vyriausybė bus pasiūta ginklų ir šaudmenų. JAV užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Amerika Ciangkaiseko vyriausybės dia-pozicijai pervedė 105 mil. dolerių.

Tautinė vyriausybė jaučia sunkumų ne tik dėl ginklų, bet ir dėl maisto stokos. Būklė yra pasunkėjusi ir dėl to, kad, įvedus valiutos reformą, kainos nuolat auga. Ciangkaiseko ūkio politika yra visai nepasisekusi. Dėl to iš vyriausybės pasitraukė ministeris pirmininkas ir finansų ministeris.

Ciangkaiseko valdomos Kinijos ūkinė būklė dar labiau pasunkės, kadangi Mandžurija yra reikšminga pramonės sritis, kurios produkcija lemiamai buvo įkauliuota į Kinijos ūkinį atkurtimą.

Buv. JAV ambasadorius Prancūzijoje W. Bullitas laukiamas atvykstant į Nankingą, kur jis turėtų informuoti apie Kinijai reikalingą pagalbą.

Komunistams užėmus Mukdeną, tautinės kariuomenės aviacija miestą puolė stipriais junginiais ir stipriai apmetė bombomis.

JAV kariuomenės įstaigos Nankinge pranešė, kad ten yra sudaryta amerikiečių patariamoji karinė grupė prie Kinijos vyriausybės.

Vokiečių išsiskolimai Stutgartėje

Stutgartas (Dena). Spalio 28 d. profesinės sąjungos Stutgartėje sušaukė mitingą, kuris turėjo parodyti prieš bizonos ūkio įstaigų vedamą politiką. Dalyvavo 40.000 žmonių.

Kalbų metu buvo griežtai pasisakyta prieš kainų politiką, prieš vokiečių įstaigų ir okupacinių įstaigų elgseną. Pasibaigus mitingui, dalyviai suskilo į reideles grupes ir ėmė ardyti viešąją tvarką. Didžiojoje gatvėje buvo sudaužytos dvi liuksusinių prekių krautuvės. Vokiečių policija viena pati nepajėgė grąžinti tvarkos. Buvo išaukta MP. Policija naudojo tik guminius „bananus“, o šaudyti buvo uždrausta. Oi demonstrantai varijo akmenis. Keletas policininkų sužeista. Suimti 32 demonstrantai.

Württembergo karinės valdžios direktorius, reagudamas į tuos išsiskolimus, patvarkė Stutgarto mieste vaikščiojimo su varžymus.

AKIMIRKŠNIU KRONIKA

„Minties“ 500-tojo Nr. proga

„Nušvito mėlynas dangus, saulutė nusišypsojo ir savo spinduliais išblaškė pilką rudens šešėlį. Pražydo stebuklingas žolynas skaisčiais, neregėtais laisvės žiedais ir sužadino naują viltį, naują gyvastį, naujas jėgas. Seniai išsvajotas žodis — laisvė — plūsta dabar kaip lengvas vasaros vėjelis vis toliau ir toliau... Seniai pakėlė savo žilas galvas nuo kasdieninio darbo ir klausio, lyg netikėdami, lyg per sapną tų galingų laisvės žodžių, kuriuos jiems neša paliausoti nuo cenzūros pačių laikraščių lakštai.“ — šitaip lygiai prieš 43 metus „Vilniaus Žiniose“ džiaugėsi žurnaliste rašytoja O. Pleirytė — Valdūtė. Bet ne ilgam buvo anas džiaugsmas, nes čia pat po laisvės akimirkšnio, 1906 metais, užėjo reakcija ir mūsų ano meto spauda vėl pakliuvo į caro cenzorių nagus, ir vėl teko išpėti skaitytojus, kad „tėmytų tarp eilučių“, mat, kaip skaitoma viename str. „daug norėję pasakyti, gi burna užrišta“. Ak, nieku būdu nepajėgsim pilnai džiaugtis lietuviško spausdinto žodžio suaktimi, jei nesusiesim jos su pirmąja „naktimi be ryto.“ Juk kaip anądien, taip ir šiandien gyva yra tiesa, kurią paskelbė knygnešų patriarčas Jurgis Bielinis:

„Laikraštis — tai ugnis, ir su ta ugnimi sudėsimsi rusų Lietuvos žemėje.“

Gyva tai tiesa, nes gyvos ir sąlygos ją pagimdžiusios:

— Mūsų Tėvynė, kaip ir andai, rusų imperalizmo pačiuose!

Pirmąją „naktį be ryto“ siautėjo „baltųjų“ carų žandarai (o spaudos raidės laisvę atgavus, maskviniai cenzoriai), o antrąją „naktį be ryto“ — visus „baltuosius“ carius krūvos sumetė ir tai pralenkiančio Kremliaus „raudonasis“ caras ir jo riteriai iš NKVD. Neseniai laisvuosis Vakarais pasiekusiam nežinomojo Lietuvio Skunde, aiman, skaitome:

„Ant miestelių apiplėšti, nuogi guli mūsų vyrų lavonai. Budeliai juos pasmaugė.“

„Pasveikimui tiesiamė rankas. Jos kruvinos, kaip ir mūsų patys. Nebijokite susitersti. Tai mūsų pačių kraujas, okupantų — azikaiti liejamas. Liejama ne lašais, bet upeliu. Vasara nesukuba saulė kraujo išdžiovinti, žiema: speigai — jo sušaldyti.“

„Kalbėkit drąsiai, šaukit, kaip begalite. Nebijokite, mums niekad jau blogiau nebus, jei jūs kviesite pasaulį sutramdyti barbarus.“

Kiekvienas mūsų, politinių emigrantų, laikraštis — štai būdas Vakarams įsamoninti ir mobilizuoti viešąją opintą prieš Rytų barbariją. Kas laikraščio numeris, vis naujas smūgis į komunizmą, — ir kaip čia žmogus nesidžiaugsi, kai jau „Minties“ smogiama prieš 500-tąsias smūgis.

Didžiai yra bylojantis dar ir toks sutapimas: — šlapus barikadų „Minties“ Nr. 500, o anapus barikadų vos ne diena diena — 25 metal bolševikinių cenzūrų. Žinoma, viena pati „Mintis“ bolševizmo neįveiks, bet ji yra vienas iš daugelio stiprių lašų, kurie iš lašo, bet nuolat lašėdami į akmenį iš Kremliaus tvirtovės prato, tai bent savo galimybių ribose skleidžia tiesą apie komunizmą, o komunizmas, kaip ir kiekviena diktatūros rūšis, nieko taip nebijo, kaip tiesos žodžio ir minties laisvės.

Pats Leninas yra pasakęs, kad „diktatūros mokslinė koncepcija reikšia ne ką kita, kaip valdžią, jokių įstatymų neribota, kurios neturėtų jokios taisyklės ir kuri remiasi tiesiog smurtu“. Kitu atveju tas pats Leninas, lyg juokdamasis, pasibėjo, kad „Rusijoje gali egzistuoti visos partijos, bet su sąlyga, kad valdys tik komunistai, o kitos partijos bus kalėjime“. Stalinas iš patį dalyką apibūdė šitaip: „Tarybų Sąjungoje nėra sąlygų nei partijom egzistuoti, nei kam nors organizacijų laisvę naudoti. Tarybų Sąjungoje turi teisę veikti tik komunistų partija.“

Kaip įvairūs amžiais ir daugelio tautų patirtis moko, be spaudos laisvės nelaimoma jokia pažanga. Laisvoji spauda — štai smurtas, tyronijos, apgaulės, apskritai — bet kurios netiesos ir netiesybės naikintojas. Visuomenės opinijos kontrolė yra kaip saulė, kuri visus pavėsius pradžiuvina. Tad ir nenuostabu, kad visur ir visais laikais, didesnio ar mažesnio kalibro užpuolatoriai ir išbrovėliai visų pirma stengiasi užlaupyti burną spaudai. Šit 1927 metais Stalinas šaukė: „Mes (bolševikai) neturime spaudos laisvės mensevikams ir socialrevoliucionieriams, kurie čia atstovauja nugalėtos ir paverptos buržuazijos interesus“.

Kremliaus profesijos bičiulis, būtent — Mussolinis, metais vėliau, va, kaip pareiškė: „Italijoje tegali būti fašistinė spauda. Juk vieninteliame režime spauda negali būti abejinga šiam vieningumui. Štai kodėl italų spauda fašistinė ir ji turi didžiulį glaudžiai kovojanti po fašistine vėliava. Italų spauda laisviausia pasauly, nes ji fašistų žinioje, kai kitur laikraštiai yra plutokratų, partijų ar individų rankose. Italų žurnalistika yra laisva, nes ji tarnauja tik vienam dalykui — režimui, ji laisva, nes režimo įstatymų ribose ji gali vykdyti kritikos ir iniciatyvos funkcijas“.

Obuolys nuo obuolės netoli rieda, taigi ir Goringas sykį pareiškė: „Duok spaudai laisvę, tai lyg žūnis paleisk nuo grandinės...“

Dar ano amžiaus pusėje vienas Austrijos pareigūnas priėjo išvada, kad „cenzūra nesunaikina blogo, ji tik iš kovos lauko išstumia talentingus ir inteligentiškus asmenis“. Viso pasaulio reakcijos patyrimą ir metodus pasisavinusi komunistų partija iš pat pirmos dienos ėmė kovoti su spaudos laisvę Tarybų Sąjungoje. 1923 metais įvedė griežčiausią pasaulyje cenzūrą. Cenzūrą organizuoti ir prižiūrėti įsteigė „Glavlit“.

„Glavlit“, kuris šiuo metu tyliai sukako 25 metus, mes gerai pažįstame iš pirmojo bolševikmečio. „Glavlit“ įsakymu, šimtai tūkstančių mūsų knygų buvo išimta iš bibliotekų bei knygynų ir sulydyta popieriaus fabrikuose. „Glavlit“ aktyviai dalyvauja ir iš „repatriacinių veiksmų“ prisiūnčiamos „Tiesos“ ir „Tėvynės Balsas“. Straipsnio ribos neleidžia plačiau aptarti žodžio laisvės būklės anapus geležinės uždangos. Visai teisingai ir trumpai ją pavaizdavo Italijos antikomunistai tokiu valdinimu: 1. scena: pranešėjas skelbia: „Išgirsite tamsos opozicijos šefo kalbą Tarybų Sąjungos parlamente“; 2. scena: minutė tylos; 3. scena: pranešėjas skelbia: „Tamstos girdėjote opozicijos šefo kalbą Tarybų Sąjungos parlamente“.

Kas pažūrėsi į spaudą šlapus barikadų, galima spręsti kad ir iš šit ko: kad D. Britanijos Darbo Partijos organas „Daily Herald“ išleido savo Nr. 10.000, premieras Attlee, kalbėdamas per akademiją, tarp kita ko, pareiškė:

„Nenorime laikraščio, kuris telšreikšia vyriausybės nuomonę, kaip tai vyksta kai kuriose šalyse; norime taipgi laikraščio, kuris priklauso vienam žmogui ir telšreikšia vieno jo nuomonę. Norime ir, štai, turime laikraštį, kuris nėra ir remia mūsų sąjūdį, bet skelbia ir kitų nuomones“.

Bevykstant spaudos laisvės konferencijai Zenevoje, D. Britanijos atstovas McNeillis, bepolemizuodamas su Tarybų Sąjungos atstovu, rėžė tiesiai į akis:

„Diktatūra, atseit — žmogaus minčių, spaudos ir iš viso žodžio laisvės užgniaujimas gali jus (suprask: Kremliaus valdovus) apsaugoti, bet tik trumpam laikui. Pati diktatūra yra nuolat silpnina ir pagaliau ateis ta valanda kada būsite pasmerkti. Spaudos ir žodžio laisvė juk yra pagrindinė sąlyga pažangai“.

Tarybų Sąjungos ir apskritai totalitarinių polinkių spauda ir žurnalistas galime apibūdinti K. Bücherio žodžiais: „Sventovėje, skirtoje teisingumui ir tiesai skelbi, pirkliui pasistato savo stalus ir kai tauta tiki išgirsianti nepalaužiamą tiesos apsaugą, tai ji verčiama klausyti tik apmokėto šarlatano gudriai skelbiamą balsą“.

Ak, gyvename didžiulį sanvartų dienas. Ilužinė taika pagaliau eina į galą, nes gi pasaulis negali būti amžinai dalytas į laisvės ir smurto, kultūros ir barbarijos, demokratijos ir tyronijos sferas. Arba jis kartą visiems laikams nusivalys nuo komunizmo dūlių, arba žmogus ir tautos žus visiems amžiams NKVD kalėjime. Save gerbiantis žmogus anapus geležinės uždangos nerimsta kaip erelis narve ir dažnai kyla prieš okupantą, nors realistai ir teigtų, kad nėra jausmo, kad mūšis pakyla vienas prieš milijonus budelių. Beprotiškė, o gal determinacija, o gal raketa, kuri nakties tamsybėse šaukia į visuotinę ataką prieš komunizmą?

Nežinoma Lietuvio Skunde skaitome:

„... Kristimas kiek galima brangiau parduavę gyvybę. Tikime, kad mūsų lavonais patrešta Lietuvos žemė bus pasėta ateičiai vienybei ir tėvų žemės meilei. Mes dantimis įsikandę laikomės Tėvų Žemės, kol okupanto buožė sudauzo mūsų galvas. Užmerkiame akis su pilna burna šventos žemės...“

Tam pat skunde visu atvirumu ir griežtumu klausiamą politinė emigracija:

Ar viską jau padėjote ant Tėvynės aukuro, kad taptume laisvi? Ar nepasakėtė kartais siaurame savų interesų ratulyje ir neužmirštate pavergtąją Tėvynę? Mūsų širdys niekad tų nepamils, kurie per daug susirūpino kasdienine duona... Mes, ketvirtį metai (rašyta 1947 metais) gulėdami Tėvynės apkausos, visa, ką mums davė Tėvynė, aukojam jos laisvei, net ir gyvybę neišskirdami. Dabar jau atėjo eilė ir jums atiduoti savo dalį. Vandalai nebijo sentimentalų žodžių, nesaisiomis jokių moralinių principų, tegali būti nugalėti tik ugnimi. Jūsų aukos ir darbai turi būti gyvybės kaina... Kovoje prieš komunizmą politinės emigracijos spauda buvo pirmoji ir skelbė presantį komunizmo pavojų jau tada, kai dar Vakaruose daugumas po 1939-1945 m. karo nuostolių ir nuovargio nenorėjo ir girdėti, mat, lyg valkai vyli iš sikišmės ausis ir užsimerke akis lygengsiai naujo žygio prieš naują fašizmą, kuris jei ne didesnis, tai ir nemazėsnė blogybė kaip ir nacionalizmas. Ta vėliava neslėgia ir toliau. Net kūdikį širdysna turime lieti kovos prieš komunistus reikala. Kokios emigracijos schemos ar bilai bebūtų ir kur beatsidurtumėm, visada turime atsiminti, kad

buvome ir tebesame Lietuvos Respublikos piliečiai! Su tuo faktu yra susiję pareigos ir teisės. Apie teises tegalėsime užsiminti tada, kai Lietuvos Respublika bus laisva ir nepriklausoma. Iš vyriausių pareigų atsimintinis bent šios:

1. Mūsų valstybinė kalba visur ir visada yra lietuvių kalba.
2. Mūsų pradžios mokykla — lietuvių mokykla; jei sąlygos būtų sunkios, tai bent už mokyklos sienų ar „vargo mokykloje“ šeimose.
3. Centrinė tautinės ir valstybinės stiprybės sija yra gryna lietuviškoji šeima.
4. Valstybinis laikraštis ir valstybinė knyga — lietuviškasis laikraštis ir lietuviškoji knyga.
5. Valstybiniai mokesčiai — iki Lietuvos sugrįžtant, Lietuvių Tremtinių Bendruomenės (vėliau: Pasaulio Lietuvių Sąjungos) ir Laisvės Fondo mokesčiai.

Ak, kas šalis, tai laikas. Vėžiojant, sakysim, į JAV, kasdien pasukama laikrodžio ir, kai išlipama New Yorke, susidaro kelių valandų skirtumas. Vėžiojant į Australiją, pasikeičia ir metų laikas. Mus gi politinius emigrantus, tesalsto Lietuvos kancios ir Lietuvos laikas. Budriai sekime politinių įvykių tarptautinį kalendorių ir nesuvėluokime, kai Tėvynė pašauks smogti priešą iš žemyno, iš jūrų ir iš oro.

Didysis knygnešys kun. Martynas Sederavičius sykį įdėdamas vienam platintojui maldaknygių, laikraščių ir visokių kitokių gimtąją kalbą knygų, kalbėjo:

„Tai ugnelė, su kuria visuose užkampuose vorų lizdus išplikysim...“

Viešpats tave gyva teneuoda ligi namų...“

Dažnai mes ir pasakanti, apiplėję ir be nuolatinės gyvenamosios vietos, bet mūsų, kaip politinių emigrantų, rankose yra visų didysis ginklas, su kuriuo atsiekiama tiesa, tai — laisvas žodis. Elkime su juo per pasaulį visu lietuviškuoju užsispyrimu ir kantrybe, ir tikrai prieisime Tėvų Žemę, nesuterę savo vardo ir nepažeidę žinomųjų ir nežinomųjų knygnešių, savanorių ir šių dienų Partizanų atminimo. Akiratyje brėžia...

J. CICENAS

Amerikos prezidento rinkimai

Trumanas pirmauja

New York (Dena/Reuters). Iš ligšiolinių duomenų kandidatų padėtis yra ši: Trumanas — 15.900.000, Deweys — 15.000.000, Thurmondas — 600.000, Wallace — 650.000 balsų.

Rinkimuose į atstovų rūmus lig šiol laimėjo demokratai — 77 vietos, respublikininkai — 19 vietų. Tuo būdu demokratai atėmė iš respublikininkų lig šiol vieną vietą.

Iš esamų 531 elektoriaus balsų prezidentu tampa ne mažiau kaip 266 balsus gavęs kandidatas.

Reakcijos i Stalino interview

Paryžius (Dena). Stalino suteiktas „Pravdos“ korespondentui interview, Vakaruose sukėlė reakcijas, net pagrįsto pasipiktinimo. Labiausiai energingai demontuojams Stalino teigimas, kad Berlyno klausimo Saugumo Taryboje svarstymo metu buvo susitarta.

Amerikos delegatas ST Jessupas, ir Argentinos ST pirmininkas Bramuglia įskaitomai pabrėžia, kad be to siūlymo, kuri sovietai atmetė veto, nebuvo jokio kito rezoliucijos projekto.

Paryžiaus JT pilnaities sluogsnuose nurodoma, kad iki šiol prieš Vakarų kaltinimus darydavo Molotovas arba Višinskis, o Stalinas iki šiol vis būdavo rezervuotas ir pateikdavo taikomųjų siūlymų. Vakarų valstybių delegatai visi yra įsitikinę, kad tuo pačiu sovietų valstybės galva yra atsiskęs nuo įprasto santūrumo. Dar niekada Stalinas viešai tokia aštria forma nėra pasireiškęs, ir kyla klausimas, ar begalima Vakaruose tikėti jo „sveikinamąja ranka“. JT sluogsnuose biļomasi, kad iki šiol dar buvusi viltis dėl greito Berlyno klausimo sprendimo bus palaikoma.

Washingtono manoma, jog Stalinas norėjo panaudoti visą savo asmeninį prestižą, kad pakreiptų Sovietų Sąjungos naudai viešąją opintą dėl kilusio klausimo, kas nori karo.

Reuters iš Maskvos informuoja, kad dabar Maskvos radijas labiausiai mėgsta transliuoti patriotinę sovietų dainą, vadinamą: „Mes nieko nebijome!“

Vakarų valstybių spaudos komentarai yra skirtingi ir griežti. Eilė prancūzų laikraščių ir interview laiko lyg karo pasakelbimus. „L'Aurore“ artimas de Gaulle laikraštis rašo, kad Stalinas praktiškai demokracijoms paskelbė karą.

„New York Herald Tribune“ rašo, kad Stalinas nori suversti kaltę už dabartinę krizę Vakarų valstybėms. Kalinimai, kad Vakarai nori karo, yra juo labiau groteskiški, kad jie daromi vyro, kuris nuolat iškelia karo neišvengiamumą, „kol egzistuoja kapitalizmas“.

Pabaltijiečiai pas Rooseveltienę

Besilankydama Vokietijoje Ponia E. Rooseveltienė — š. m. spalio 28 d. priėmė lietuvių latvių ir estų vyr. LTB Komiteto atstovus ir su jais kalbėjosi aktualiais tremtinių būkle liečiančiais klausimais. Lietuvių, latvių ir estų atstovai iškėlė reikalingą efektingai apsaugoti žmogaus teises ir galimai greičiau išspręsti tremtinių problemą.

Pasikalbėjimas vyko labai draugiškoje nuotaikoje ir Ponia E. Rooseveltienė pažadėjo visokeriopą paramą sprendžiant svarbius tremtiniams klausimus.

Mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper Authorized by US Army European Command Headquarters Civil Affairs Division * License No UNDP 203 * Appears 3 times weekly * Editor in Chief and Authorized Licensee J. Vasaitis. (13b) Memmingen Postfach 2, U. S. Zone, Germany * Population to be served 20.000 * Circulation 4.000 * Printed by Verlagsdruckerei Dietrich & Schuster GmbH Memmingen Schranneplatz 6.

Leista JAV Kariuomenės Vyr. Būstinės Europoje * Licenzijos Nr. UNDP 203 * Vyr. red. — leid. * Vasaitis. Redaktoriai: Henr. Zemelis ir St. Kalvaitis * Redakcija straipsnius priima bei trumpina savo nuožūra ir nesunaudojtu rankraščių nesaugo * Prenumerata Vokietijoje mėn. DM 3.—, užsienietis mėn. DM 4.—, atsk. num. 30 pf. * Skelbimai iki 10 petito eil. DM 3.—, kiekviena eil. 25 pf., užuotautos, sveikinimai, padėkos DM 5.—, patieskėjimai DM 2.— * Fin. s-las: 1) Postcheckkonto München 14210 ir 2) Volksbank Memmingen 9149 * Adr.: „Mintis“ Memmingen, Postfach 2 Tel. 2677

„Minties“ atstovas ir platintojas Anglijoje ir visose jos dominijose yra Fabijonas Neveravičius, 40, Fosse Rd. Central, Leicester, England. Prenumerata mėnesiui 3 šilingai, atskiras numeris 3 pensai